

B. C. D.

SVB SCEPTRIS ACADEMICIS

SERENISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI

DN. IOHANNIS GVILIELMI

DVCIS SAXONIÆ, JVL. CLIV. AC

MONTIUM ETC.

DE

BAPTISMO INITIATIONIS
PROSELYTORVM

INTER EBRÆOS,

AD ILLUSTRANDVM BAPTISMVM JOHANNEUM,

PRÆSIDE

IOH. ANDR. DANZIO

Græc. & Orient. LL. P. P.

publice disputabit

AVTOR

IACOBVS VELTEN, Delpho-Batavus

add. Martii M. DC. XXCIX.

JENÆ,

Litteris MÜLLERIANIS.

VIR O

NOBILISSIMO ATQVE INTEGERRIMO

DN. SIMONI BVRGH,

Ecclesiæ Augustanæ Confessionis addictæ

apud AMSTELODAMENSES

Antistiti, ac Seniori Gravissimo,

PATRUO DILECTISSIMO

primum huncce ingenii sui fœtum

mente manuq; devotâ

effert

AUCTOR.

Præstantissimo ac Literatissimo

DN. JACOBO VELTEN,

S. D. P.

JOH. ANDR. DANZ, P. P.

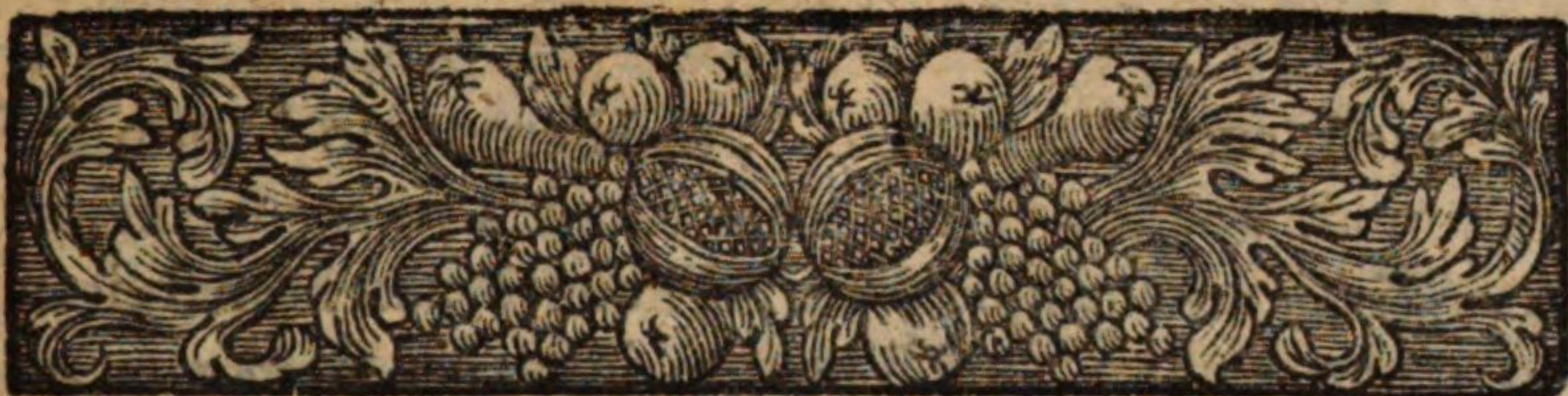
SI verum, quod tritâ Arabum circumfertur sententiâ, *Sapientissimum hominum fore, qui fines respicit*; Tute hâc in parte Sapientiæ laudem Tibi non immeritò vindicas. Ex quo tempore enim eam Tibi præfixeras metam, ut *venerandi Patris* inter sanctos nunc agentis, vestigia premens, populum ex Verbo Dei erudires, sermonem facturum è suggestu: in id incubuisti sedulò, ut Scripturam Tibi redderes quàm familiarissimam. Hâc fine, non contentus in vernacula eam legisse, in ipsos Te immittebas fontes; mentem non Translatoris, non Interpretis inde cogniturus, sed Dei ipsius. Scilicet turpe Tibi videbatur, Dei sustinere Legatum, non intellecto idiomate Ejus, à quo missum Te gloriaturus eras. Quod ô utinam omnes Tecum considerent! excusso diligentius extremo isto vitæ periculo, in quod se præcipitaret Legatus, Principis à quo mittitur, mentem non decenter expositurus. Certè non tot nugæ, ac inanitàsæpe Interpretum somnia, cum summa Auditorum, minimùm, rectius instructorum, indignatione, è consecratis subinde sonarent locis. Mirum, quâ fronte Hi ausint, id exponere aliis, quod ipsi omnium ignorant maximè! Quasi parum sit, Deo affingere aliena, & in Eum mentiri strenuè, qui non modò præsens, multis sanctorum Angelorum stipatus myriadibus, omnia audit: sed & vindex est honoris sui severissimus. Non video, quî se erigat, conscientiam agitatus, toties à se crimen falsi commissum, quoties, formulæ Prophetis frequentissimæ, sic dicit Dominus, ea subjecerit, quæ Divinæ intentioni parum congruunt. Qualia in Versionibus non possunt non occurrere plurima. Hominum Verba proponit, qui saltem ex Versionibus sapit, ac commentariis; non Dei. Quæ licet cum mente Divinâ conspirent optimè: dicentem tamen tamdiu tenent suspensum, quamdiu ipse de Idiomate Divino non est satis instructus. Eruditæ Interpretum lucubrationes neminem juvant, nisi qui accuratiori lingvæ notitiâ præditus, prudenter noverit secernere, quænam eligenda sit Sententia, quæque, & ob quas causas, sit repudianda. Linguas ignorantem plus confundunt quàm erudiunt. His omnibus *Ornatissime Juvenis!* piâ meditatione diligenter tecum perpensis, ea acquisivisti subsidia; quibus fretus, animum tutò poteris

ris.

ris erigere, ad populum Supremi nomine verba factururus. Memor
sapiientis illius, quod *Simeoni filio Rabban Gamalielis* adscribitur, moniti:
הוא העיקר אלה המעשה *doctrinam neutiquam partem*
esse principalem, sed operam; uti doctrinam Tuam per hoc specimen
Academicum opere exhibuisti, masculè sententiam à Te positam,
defendendo: ita quæ haufisti hætenus, & quicquid porrò, Numine
propitio, aliis oratione traditurus es, illa applicatione, hoc vitæ & fa-
ctis exprime. נחם הדברים היוצאים מפי עושיהם *Elegantissime*
quippe sonant verba, quæ prodeunt ex ore facientium eadem. Vale, ac rem age
feliciter. Dabam in museo, V. Calend. Maji, An. 1689.

SUMMA RERUM CAPITA.

1. **B**aptismi etymon origine græcum. 2. non quasi βαπτισμα; sed à βαπτίζω immergere. 3. Salmasii sententia, quasi nostra aspersio non sit baptismus. 4. refutatur, non ex significatione tingendi, quæ græco competit: quòd mersioni equipollet tinctio. 5. nec quòd de vasorum usurpetur ablutione; cum aspersio eam non conficiat. Sed 6. quòd de manuum lotionem dicatur Luc. 11. 38. Hic enim non de mersione totius corporis sermo, nec 7. de manuum in aquam immersione magni alioquin faciendæ. 8. ob multas rationes: sed 9. lotionem, quæ vel affusione fit penes Judæos, vel aspersione. probatur hoc & §. 10. multis rationibus. 11. Baptismi divisio. 12. Expiationis baptismum Initiationis includit. 13. hujus descriptio. 14. Subiectum varium. 15. Profelytorum dignitas solennem requirit inaugurationem, quæ 16. tribus perficitur: circumcissione, baptismo, & sacrificio. è quibus solus Baptismus universalis ac perpetuus. 17. Ejus autoritas tanta, ut sine eo nemo Judæus. 18. frustra quis in circumcissione acquiescit. 19. refutatus ab aliis. multi pro solo Baptismo pronunciant. qui valet 20. in infantibus post exitum ex Ægypto ac legis promulgationem natis. 21. ob gentes alias præter Judæos circumcissas. 22. in fœminis, exsectis, ac secundum quosd. sine præputio genitis. 23. fama baptismi Judæorum penes gentes. 24. Subiectum baptismi Profelytorum etiam Infantes extra sanctitatem geniti: non qui à parentibus generantur jam conversis. 25. Origo baptismi non derivanda à Johanne. 26. exempla recensentur antiquiora. 27. quæ de filix Pharaonis baptismo ex Ex. 2. 5. afferunt, probabilitate carent. 28. nec odium in Samaritanis procuravit baptismum. 29. nec Jacobus Patriarcha, Gen. 35. 2. mundationem domesticis injungens. Sed 30. Dei verba lotionem imperantis ante promulgationem legis Ex. 19. 10. itemque consecrationem. 31. unde tot in deserto aquæ. 32. nunc aqua baptismi vulgaris est, fontana vel fluvialis, in alveis decurrens. 33. in hujus defectu pluvialis in conceptaculo stagnans. Hoc bene hominum conficitur industria, secus ac Seldenus statuit. 34. in fundo necessario excavatur. ejus aquæ, earumque mensura. 35. Hydrix Johannis e. 2. 8. non constituunt baptisterium, ut vult Attingius. 36. Baptizandi modus. nudi baptizabant, tinctioe unica, totum corpus undiquaq. circumflante. 37. Prærequisita baptismi, in masculis circumcisio sanata, in utroq. sexu sufficiens informatio, & edita fidei confessio. 38. Testes baptismi tres eruditi, ut Christianorum Patrini. 39. in casu necessitatis tres plebeji, & apud mulierem mulieres. 40. Tempus baptismo ineptum est nocturnum, Sabbathi aut diei feriati, & quare? 41. Muliebri pudicitia consulitur per mulieres deducentes. 42. quas malitia exorsis ævi sequioris, ut indumentum penes Christianos. 43. Effectus baptismi Regeneratio, pristina consanguinitate exuta. 44. dignitas Regia & Pontificatus, uxore ducta à Israelitide.

7. 7.

E *Baptismo Initiationis*, DEO propitio, pauca commentaturus, leviter tango, illius Originem è Græcia repetendam. Vbi βαπτισμὸς, βάπτισμα vel βάπτισις *mersionem* denotat, vel *intinctionem*; item *lotionem* vel *lavacrum*. Josepho^a Johannes dicitur, cum pietatis & justitiæ studio, commendasse Judæis βαπτισμῶ συνιέναι· ἔτω γὰρ καὶ τῷ βάπτισιν ἀποδεκτὴν αὐτῷ φανείσθαι. Can. L. Apost. dicuntur τρεῖς βαπτίσματα μιᾶς μυστήσεως^b. Ad quem Zonaras^c: τρεῖς βαπτίσματα ἐνταῦθα τὰς τρεῖς καταδύσεις φησὶν ὁ κανὼν ἐν μιᾷ μυστῇ ἦτοι ἐν ἐνὶ βαπτίσματι.

2. Mera est allusio, eaque haud parum dura, quam Anastasius Sinaita monachus affert, βάπτισμα dictum asserens, quasi βάπτισμα, ἐν ᾧ βάλλεται ἡ γυνὴ πίπτει πᾶν πλῆστος^d; utut in hoc Phavorinum habeat sibi assentientem. Planum est ejus Etymon, quod ἀπὸ τοῦ βαπτίζειν derivat.

A

Id

(a) Antiq. l. 18. c. 7. f. 626. G. baptismo attendere; ita enim acceptam demum fore mersionem &c. (b) unius mysterii mersiones tres. (c) p. 50. Tria BAPTISMA, TA Canon h. l. vocat tres IMMERSIONES in unâ initiatione, i. e. in uno Baptismo. Eadem habet Balsamon ad l. c. p. 259. & Aristinus in Synopf. Can. Ap. Can. 46. p. 676. Bibl. Jur. Can. (d) abjectionem lapsus, in quo abjiciatur seu cadat omne peccatum. Vid. Etymolog. M., B. Gerhard. de S. Baptism. §. 2. Sui-

2.

Id quod cum Tertulliano ^e, & Hieronymo ^f non incommode *mergito* vertas: cum tota ista pars, quæ dicitur βαπτίζεσθαι undiquaque aquâ vel liquore alio immergitur. in quem sensum apud Veterem istum ^g: βάπτισον σεαυτὸν εἰς θάλασσαν *teipsum mari immergita*. Et passim alibi ^h.

3. Nequaquam tamen cum *Salmasio* ^k facimus, Bellarmino, aliisque, contendentibus, *Baptismum* in suo ambitu non æquè *asperersionem* includere, quàm *immersionem*. Verba quibus iste suam declarat mentem, hæc sunt: *Non id βάπτισμός ἐστὶν, quo hodie infantes initiant, non mersio, non tinctio, non lavacrum, nec λῆτρον, ut etiam Græci vocant, & vox baptismi græca significat: sed ἐγχετισμός aspersio, vel infusio.*

4. Cum modernam *Aspersionem* non minus *tinctionem* rectè dici posse neget, quam *baptismum*; quasi utrinque id quod *tingi* dicitur, vel *baptizari* totum liquore circumfundatur: dubium, an satis validè contra hunc conclu-

cer. Thef. p. 623. (e) lib. de Coron. Militis c. 3. p. 289.

(f) adversus Luciferian. (g) Plutarchus de Superstit.

Tom. II. Op. p. 166. A. (h) v. g. 2. Reg. 5. 14. καὶ κατέβη Να-

μὰν καὶ ἐβάπτισατο ἐν τῷ ἰορδάνῃ ἐπιλάμναι καὶ τὸ ρῆμα ἐλίσσαι.

Elisa enim v. 10. lotionem jubebat prout in populo erat re-

cepta. Hic verò totum mergitabat corpus nulla prorsus

parte relicta. *Maimonides* hilc. מקוואות cap. i. §. 7. ex

Cod. *Erubhin* f. 4. b. l. 7. seqq. *Succa* f. 6. a. l. 13. seqq. כל

הטובל צריך שיטבול כל גופו כשהוא ערום

כבת אחת ואם היה בעל שער יטביל כל שער ראשו

והרי הוא כגופו דין תורה i. e. *Omnis baptizandus necesse*

habet, totum immergat corpus, cum denudatum est, vice una:

& si pilosus fuerit, omnem capitis comam immergat simul, quæ

stilo Scripturæ perinde se habet ac corpus ipsum. (k) in Appara-

cludant, qui βαπτίζεν non minus benè *tingendi* notionem sustinere contendunt, quàm *mergendi*. Id enim non negabit Salmasius, inprimis de primitivo βάπτειν; tot convictus locis è sacra pariter Scriptura, atque profanis. Luc. 16. 24. ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τῆ δακτύλου αὐτῆς ὕδατος. Homerus ¹ εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ. Hinc Glossæ antiquæ: βάπτω, *tinguo*. βαπτὺς, *tinctus*. Aliæ: *tinguit*, βάπτει. Vetus Onomasticon: *tingo* βάπτω^m. Et Tertullianus eodem sensu, quo suprâ *mergito* usurparat, alibi *tingere* adhibetⁿ, nonnunquam & ejus compositum *intingere*. Cyprianus quoque Præceptorem secutus, verba Matthæi citaturus, *Tingentes eos* inquit, *in nomine Patris* ° &c. Quæ omnia lubens admittet. Id verò negabit, quod *tinctio* propriè dicatur, quæ sola fit *aspersione*. Certè βάπτειν ὑδατὶν dicitur, qui aquam haurit è puteo vel flumine: quod fieri non potest, nisi tota sub aquam mergatur situla. *Vestis quoque* quæ Ciceroni *sanguine tinctâ* dicitur, ea parte qua tinctâ vocatur, liquore tota circumfunditur.

5. Nec ad vasorum provocarem ablutionem, quæ exprimitur nomine *Baptismi*. Hanc quippe sola aspersio non conficiebat. Tota, necesse erat, mergerentur aquæ P.

A 2

Ea

tu ad lib. de Primatu Papæ p. m. 192. (1) Od. i. v. 392. (m) Vid. Vossius de Baptis. Disp. i. Th. i. p. 25. (n) contra Praxeam: non semel sed ter, ad singula nomina, in personas singulas, *tingimur*. (o) Epistola ad Coecilium. (p) Maim. hilc. Mikvaoth. c. i. §. i. כֹּל הַטְּמֵאִים בֵּין אָדָם בֵּין שְׂנֵטְמָא כֻּלָּם בֵּין שְׂנֵטְמָא שֶׁל תּוֹרָה בֵּין שְׂנֵטְמָא בְּטוֹמָא שֶׁל דְּבָרֵיהֶם אֵין לָהֶם טְהָרָה אֲלָא בְּקִרְקַע בְּטִבִּילָה בְּמִים הַנִּקְוִין בְּקִרְקַע i. e. Polluta omnia, sive homo fuerit sive vasa, perinde est, sive polluta facta sint pollutione graviore lege expressa, sive pollutionem contraxerint è statutis Majorum; non purificantur, nisi factâ in aquam immersio-

Ea propter aquis haustis non poterat peragi ^q, nec ex vase alio ^r. Idem locus aquarumque mensura illis legitimè ablundis requirebatur, qui mergendo corpori ^s. Si Scaturigo ^c non

ne collectam in fundo. De homine Vid. suprà ad lit. (i). De Vtensilibus simul *Fore Dea* nr. 201. 202. (q) *Fore Dea* seu Part. II. *Arba Turim* n. 201. p. m. 35. c. i. init. ואילו מ' סאין צריכים שיהיו נקווים ועומדים במקום אחד וגם לא יהיו שאובים אלא שיתקבצו מי גשמים בגומא אחת אבל אם נשאבו או אפילו לא נשאבו ואינו עומדין במקום אחד אלא זוחלין על הארץ i. e. *quadraginta illa Sata, necesse est, confluerint, constituta in loco uno. Neque sint hausta, sed congregentur aque pluviales in foveam unam. Verum si hausta fuerint, aut non hausta quidem, nec tamen stent loco uno, sed super terram adhuc decurrant, inepta sunt.* Vid. ibid. seqq. pluribus. *Maim. hilc. Mikv. c. 4. §. 2.* (r) *Arba Turim* in *Fore Dea* nr. 201. p. m. 35. col. i. l. 18. אין טובלין בכלים *non mergunt in vasis aliis &c.* Plura Vid. l. c. in seqq. it. *Maim. hilc. Mikv. c. 6. §. i. sqq.* (s) *Maim. l. c. c. 9. §. 5.* מקוה שיש בו ארבעים סאה מים שאינם שאובים שבו טובל כל אדם טמא חוץ מן הזב הזכר ובו מטבילין את כל הכלים הטמאים ואת הידים שמטבילין לקדש i. e. *In conceptaculo, quadraginta Sata aque comprehendente non hausta, quo omnis homo pollutus baptizare se potest, excepto mare seminisfluo, mergunt omnia vasa polluta, manusque quas ad sanctum comedendum mergunt.* R. Moses Comment. ad Cod. *Mikvaoth* c. i. thes. 7. hunc ex mente *Tosiphta* adducit Cononem universalem: כל מקום שאדם טובל ידים וכלים טובלים אין אדם טובל אין טובל ידים וכלים טובלים i. e. *Quocunque loco homo immergitur, mergat etiam manus ac utensilia. Sed ubi homo corpus non mergere solet, ibi nec manus lavat, nec utensilia.* (t) ordinem aquarum enarratum Vid. Cod. *Mikvaoth* c. i. tot. item *Maim. hilc. Mikv. c. 9. toto.* Ibi § 7, 8. hic §. 6. sqq. fon-

5.

non adfuerit, vel fluuius ^u, conceptaculum exigebatur aquarum in fundo confluentium, comprehendens Sata ad minimum quadraginta ^x. Vtensilia nonnulla eam stru-cturam habent, ut aqua nullo modo parti pollutæ aspergi possit: sed totis sub aquam merfis demum purgentur ^y.

A 3

Con-

tium dignitas tanta deprædicatur, ut non modò ad univer-
sas pollutiones abstergendas conducat, cuiusmodi etiam
feminiflui, ac leprosi: sed & nullam certam requirat
mensuram, effectum producens quantumcunque ejus ad-
fuerit. Quod *Rubbenu Jacob* in *Arba Turim* l. c. limitat:

אף על גב דמעין מטהר בכל שהוא היינו דוקא
לכלים וכו' i. e. *quamvis scaturigo purificet, quantulumcun-
que ejus fuerit; id tamen præcisè intelligendum est de utensi-
bus &c.* (u) *R. Moses* Comment. ad Cod. *Mikvaoth* cap. 5.

th. 5. verba כמעין הזוחלין *fluente sunt instar fontium* hæc
annotat: אמר שהמיות הנוזלים מן המעין בנהרות
הגדולים והנחלים משפטן ומשפט המעין אחר
i. e. *innuit hoc ipso, aquas fluentes è fontibus in flumina magna
ac torrentes eundem habere valorem cum fontibus ipsis.* Vid.

infra §. 32. 33. & Conf. Cod. *Schabb.* fol. 65. a. b. *Nidda*
f. 67. a. l. 2. *Nedarim* fol. 40. a. *Biccuroth* fol. 55. b. coll.
ubique Glossa marg. Quæ *R. Jacob* observat in hanc rem,

habentur *Arba Turim* Part. II. nr. 201. p. m. 34. c. 4. fin. *Maim.*
hilc. *Mikvaoth* c. 9. §. 13. (x) *Maim.* l. c. c. 4. §. 1.

שיעור *mensura hæc qua-*
draginta Sata aquarum comprehendit. Vid. *Fore Dea* l. c. Cod.

Mikvaoth c. 1. th. 7. *Avoda Sara* f. 75. b. l. 15. fqq. *Chagiga*
fol. 11. a. l. 27. fqq. *Erubin* f. 4. b. l. 7. fqq. (y) *Maim.* hilc.

כלי שהפך פיו למטה והטבילו *Mikv.* c. 3. §. 12. fqq.

כאילו לא טבל מפני שאין המים נכנסין בכולו
היה בו מקום שאין המים נכנסין בו עד שיטנו
על צדו לא עלתה לו טבילה עד שיטנו על

צדו כלי שהוא צר מכאן ומכאן ורחב באמצע
אינו טהור עד שיטנו על צדו צלוחית שפיה

Constantissimè quoque Ebraei de illis usurpant טבל, טבילה &c. quæ cum *aspergere* vel *aspersione* neutiquam reciprocantur. Subindeque dicunt, aquis eadem ingerere, inducere^z &c. Ipsa Scriptura quoque † vult *vas inferri aquis*, non *aquam ad illud aspergi*.

6. Verum si quis Lucæ* verba ὅτι ἔ' πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸς τὴν ἀλείψαν paulò attentius consideraverit, vix poterit, quò minus à nostris stet partibus, averfus Salmasio. Non agitur h. l. de immersione corporis totius. cum nulla præcesserit immunditia, quæ istam requisivisset^a. Phariseorum sectæ non erat addictus Salvator, ut à turba confertim confluente (vers. 29.) forte fortuna tactus, pollutionem contraxisse crediderit^b. Nec probabile, Eum à Phariseo invitatum fuisse, si hic ipsum credidisset pollutum.

me-

שוקע אינה טהורה עד שיטנה על צדה וכו' i. e. Si quod vas, cujus orificium deorsum inclinarant, merferint, perinde est, ac si non lotum fuerit; eò quod aqua totum illud non pertransiëre. Si quis locus in eo fuerit, quem aqua non pertranseat, donec in alterum inclinetur latus, nil efficit immersio, donec in latus illud inclinaverit. Si quod vas utrinque angustum fuerit, ac in medio spatiosum; non habetur pro puro, nisi inclinatum fuerit in latera. Ampulla depressi orificii non habetur pro pura, nisi in latus inclinata. Eadem ferè R. Jacob in Arba Turim Part. II. nr. 202. ubi circa finem: וכל כלי שפיו צר צריך להשהותו במים עד שיתמלא i. e. quodcumque vas orificium habet angustius, necesse est, aquis amdiu illud detinere, donec impleatur &c. (2) Fore Dea l. c. כלי שהטבילו דרך פיו פיו שכפה פיו למטה Si quis vas per orificium suum merferit, i. e. orificium deorsum inverterit, atque ita illud aqua ingesserit, seu in aquam introire fecerit &c. † Lev. 11. 32. (*) Cap. 11. vers. 38. (a) Vid. Cod. Kelim cap. 1. th. 1, 2, 3. Raschi citatum ad §. 12. (x) (b) Cod. Chagi-

metus, ne ab illo & ipse contaminaretur, haud dubiè eum ab hoc avocasset proposito ^c. Præterea nec locus ubi constituti erant, merfionem patiebatur, nec aliorum præsentia. Non ad fontem erant, nec ad fluvium; imò ne ad conceptaculum quidem in fundo congregatum, ubi corporis

gac.2.th.7. בגדי עם הארץ מדרס לפרושין i.e. *Vestes plebejorum Phariseis sunt calcatio. i.e. ut Raschi explicat: אב הטומאה לטמא אדם וכלים במדרס הזב שטמא אדם וכלים כדכתיב וכל אשר יגע בגדיו pollutio principalis, ad polluendum hominem ac vasa, haud secus ac calcatio seminisflui, qui hominem pariter ac vasa polluit: prout scriptum est Lev. 15. 5. quicumque tetigerit sedile ejus, lavet vestes suas. Maim. ad l. c. פרושים הם אוכלי חולין בטהרה ונוהרין מן הטומאות כולן תמיד וכמו כן שומרין מאכליהן כדי שיהיו טהורין וענין מדרס לפרושים כי הם כשהיו נוגעים בבגדיהם נטמאו כאילו נגעו i. e. Pharisei comedunt etiam cibum communem cum cura mundicie, ac cavent sibi continuo ab omnibus immunditie speciebus. Atque ita curiosè observant cibum ac potum suum, ut sit purus. Et sensus CALCATIO PHARISÆIS est, quod istorum vestes forte fortuna tangentes, pollutos se existiment, haud secus ac si tetigissent calcationem seminisflui; & necesse habent, ut lavent se immergendo. Vid. eund. Maim. hilc. Metammee Mischcab Vmoschab c. 10. §. 1. (c) Cod. Schabb. f. 13. a. l. 5. fqq. שמעון בן אלעזר אומר בוא וראה עד היכן פרצה טהרה בישראל שלא שנינו לא יאכל הטהור עם הטמאה אלא לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה כיוצא בו לא יאכל זב פרוש עם i.e. R. Simeon filius Elasar inquit, veni ac vide, quousque excreverit puritas Israelitæ: quod non doceamus, mundum non capere debere cibum cum polluta: quod nemo hâc doctrina, ut Raschi explicat, indigeret; unoquoque ipsorum cibum etiam communem in puritate comedente. cum*

ris immersio rectè potuerit peragi^d: sed in triclinio, ubi nulla aqua vel apta vel sufficiens ne quidam potest concipi. Turpe quoque fuisset, aliis præsentibus, vestes exuere, nudatumque corpus aquæ immergere. Imò crinibus simul, pro more gentis, tinctis^e, id ipsum neutiquam tam facilè fuisset exsiccatum; ut cibo jam præparato, & ut præcedentia suadent, mensâ dudum structâ, brevi frui potuisset.

7. Relinquitur ergò de sola manuum lotione ibi sermonem fore. Et erat hæc quidem inter Judæos gemina. Alia quæ immersione fiebat, aspersione vel affusione altera^f. Varietatem hanc exigebat varius, quem sumturi erant, cibus. Ad communem, quin & Decimas lavabant, aquâ manibus vel affusâ vel aspersâ; sed ad sanctum, manibus adjuncturam usque brachialem aquæ immergis^g.

Et

nemo ipsorum comederet cum uxoribus impuris. Sed ne seminifluus quidem comedat cum muliere fluxum patiente, ob consuetudinem transgressionis. quemadmodum nec Phariseus seminifluus cibum sumit cum seminifluo plebejo. Vid. Lightfoot ad Matth. 5. 8. (d) Vid. suprâ ad (i) & (p). (e) Cod. *Erubhin* f. 4. b. l. 14. 15. תניא ורחץ את כל בשרו את הטפל לבשרו לרבות את שערו communis circumfertur doctrina, ut lavet omnem carnem suam, h. e. simul id quod carni adheret, ut unâ ejus includat capillum. Vid. suprâ §. 2. (f) illa Ebraicè טבילה vocatur, hæc נטילה. *Maim.* Præf. ad Cod. *Jadaim* נטילה טבילה אינה ידים i. e. lotio manuum non ita sese habet ac immersio. (g) Cod. *Chagiga* cap. 2. th. 5. fol. 18. b. l. 1. sqq. כושליו לידים לחולין ולמעשר ולתרומה ולקודש מטבילין לידים ולחטאת אם נטמאו ידיו נטמא גופו i. e. lavant manus aqua illis affusâ ad cibum communem, ad decimas, & ad Trumam; sed ad Sanctum immergunt. Ad aquas lustrales ve-

Et licet hæc priori multis modis antecellere credatur^h, ut, qui sanctiores reliquis videri volebant, eam adhibuerint, ubi sola affusione res potuit confici: cujusmodi quid de Johanne quodam Gudgediade Talmudisti-

B

sta-

rò manibus pollutis, totum corpus censetur pollutum. Maim. Præfat. Comment. ad Cod. Jadaim וההפרש בין הטבילה והנטילה כי נטילת ידים תהיה במים שאובים אכן מתנאיה הוא שישפכו מכלי על כל פנים על הידים אבל אם היו מים שאובים שנתקבצו במקוה לא יותר נטילת ידים בהם וצריך שלא יהיה מראה המים משונה ותהיה רביעית או יותר לכל אחד ואמנם טבילת ידים אינה ראויה במים שאובים אלא במי מקוי משאר המקוה והוא שיהיה בהם ארבעים סאה וטבילת ידים ונטילת ידים בין לחולין בין לתרוסה עד הפרק i. e. *Intercedit aliqua inter mersionem ac lotionem differentia. Lotione quippe manuum peragitur aquis haustis, at ex necessariis ejus requisitis est, ut ex vase aliquo omnino affundatur super manus. Sed aquis è confluente, ubi congregata fuerant, haustis, non permittitur illis manuum lotio. Et opus omnino est, ut ad spectus aquarum sit adhuc integer seu limpidus, quartaq; existat aut amplius unicuiq;. Verum mersio manuum legitime non peragitur aquis haustis, sed aquis in aliquo conceptaculo confluentibus, quod quadraginta contineat sata. Utraq; tamen & lotio manuum & earum mersio, sive ad cibum communem, sive Trumam, sit ad juncturam usq; brachialem. Vid. idem Maim. hilc. Mikva-oth c. 11. §. 1. & Conf. Cod. Chüllin. f. 106. a. l. pen. sqq. Maim. hilc. Berach. c. 6. §. 4. Orach Chajim. nr. 155 sqq. (h) Glossa interior Cod. Chüllin. fol. 106. a. l. 13. טבילה עולה לידים יותר מן הנטילה כדאמרינן בחגיגה נוטלין לידים לחולין ולמעשר ולקדש מטבילין אלמא טבילת ידים עדיפא i. e. mersio manib; magis conducit, quam lotio, sicut in Chagiga (c. 2. §. 5.) dicimus, lavant manus, aquas illis affundentes, ad cibum communem, & decimas: sed ad sanctum immergunt. Ergo mersio manuum præstantior. Vid. Lebusch Part. 1. num. 159. §. 14. |*

starum afferunt Pandectæ i; passim inculcantes, eum, qui sola manuum lotionē indigebat, si aquæ eas immerferit, ad cibum legitimè sumendum, nil opus habuisse amplius k. Ea tamen hîc neutiquam potest concipi.

§. 8. Siquidem in triclinio constitutus erat Salvator, uti dictum, ubi nullus conceptaculo locus, in quod manus immergendæ fuissent l. Prandium ad quod vocatus comparuit, cibum continebat communem, qui solam lotionem requirebat m. Plures alii erant præsentēs, eodem procul dubio ritu cibum sumturi; quibus aqua ad immergendas decenter manus non suppetiisset, per antecessorem quemque jam inquinata n. Nec dubium, quin eadem observanda expecta-

(i) Cod. Chagiga c. 2. §. 7. fol. 18. b. l. ii. (k) Maim. hilc. Berach. c. 6. §. 5. כל הצריך נ"י והטביל ידיו במי מקוה i. e. Si quis ad lotionem manuum obligatus, eas immerferit aquis conceptaculi, non indiget re ullâ aliâ. Vid. Cod. Chullin. f. 106. a. Jadaim c. i. Chagiga l. c. (l) Maim. hilc. Berach. c. 6. §. 5. אם הטבילן במים שאין בהם שיעור מקוה או במים שאובין שבקרקע לא עשה כלום שאין המים שאובין מטהרין את הידים אלא i. e. Si quis manus immerferit aquis, mensuram conceptaculi legitimam non comprehendentibus, aut aquis haustis in fundo extantibus, nil fecit quicquam; quia aquæ haustæ non purificant manus, nisi in lotionē. (m) Vid. §. 7. lit. g. Cod. Chagiga c. 2. §. 5. (n) Cod. Chagiga f. 19. a. l. 29. seqq. Mickvaoth c. 7. §. 6. f. 132. a. Gutin fol. 16. a. l. 4. seqq. מקוה שנמרד ויש בו ארבעים סאה מכוונות וירדו שנים וטבלו זה אחר זה הראשון טהור והשני טמא i. e. Si in conceptaculum mensuram quadraginta Satorum circumscriptam continens, duo descenderint successive, & se immerse- rint, primus purificatur, posterior manet pollutus. Confer

pectarit h.l. Hospes, quæ alibi in Judæorum convivis,
& in hoc ipso probabiliter etiam à reliquis, observari
consueverant. Ut nimirum vocati, triclinium ingressi,
non illico mensæ affideant, quemadmodum hîc à Sal-
vatore factum, conjecturam præbent verba v. 37. εἰσελ-
θὼν δὲ ἀνέπεσεν: sed in subselliis reliquos expectent, al-
teram interea manum loti, quâ calicem vini appeten-
tiam creaturi apprehendunt. Donec singulis jam con-
gregatis, antequam mensæ accumbant, aqua porriga-
tur ° à ministro, unicuique affundente manum utram-
que purgaturo. Quæ omnia ne conjecturam quidem
faciunt immersionis. quam penitus respuit sollicita illa
Judæorum cura, utrum aquæ de manu decedentes vase
aliquo sint excipiendæ; an v. permittendum, ut in fun-
dum profluant p. Neque ea Talmudis loca tolerant,

B 2

quæ

Cod. Mikvaoth c. 1. coll. R. Mose ad id ipsum. Maim. hilc.

Berach. c. 6. §. 7. ex Cod. Jadaim c. 1. §. 3. aquæ quibus aliquid
jam factum est, habentur pro effusis, & ad lotionem manuum sunt
ineptæ. (o) Cod. Berach. fol. 43. a. l. 9. seqq. כיצד סדר

הסבה אורחין נכנסין יושבין ע"ג ספסלין ועל גבי
קתדראות עד שיכנסו כולם הביאו להם מים כל אחד
ואחד נוטל ידו אחת בא להם יין כל אחד ואחד מברך
לעצמו עליו והסכו ובא להם מים אף על פי שכל אחד
i. e. ואחר נוטל ידו אחת חוזר ונוטל שתי ידיו וכו'

Quis accumbendi ordo? conviva ingressi sedent in subselliis aut ca-
thedris, donec intromissi sint omnes. allatâ ipsis aquâ, quilibet istorû
alteram lavat manum. vino oblato, singuli seorsim benedictionem
recitant. Surgentibus illis, ut accumberent, offertur aqua; &
quamvis singuli ipsorum alteram manum laverint, quilibet tamen
denuò lavat utramq; &c. Vide fol. 46. b. l. 22. seqq. (p) Cod.

Chullin f. 105. a. l. 36. ראשונים נוטלין בין בכלי בין על גבי
i. e. קרקע אחרונים אין נוטלין אלא בכלי

quæ suspicionem faciunt, aquam convivis non fuisse traditam, nisi jam in sede suâ accumbentibus 9.

§. 9. In hac verò manuum lotionem non modò aqua, secundum expressa Talmudistarum verba, affundebatur^r, paulatim è vase unde præbebatur, accrescente lavantium numero, deficiens^s: Sed sæpè etiam aspergebatur guttatim. Cognoscitur id non modò ex eo, quod subinde non nisi extimos manuum articulos humectarint^t: ac exigua aquæ portio quam plu-

manus lavant vel in vas aliquod, vel in fundum; posterioribus non nisi in vas substratum. (q) Cod. Berach. l. c. l. 12. עליו והסבו
assurgunt in lectos ac accumbunt, tunc venit illis aqua. fol. 46. b. l. 22. seqq. מים ראשונים מהיכן
מתחילין אמר ליה מן הגדול ושב גדול וישמור ידיו עד שנוטלין כולן אמר ליה לאלתר מייתו תכא קמיה מים
אחרונים מהיכן מתחילין אמר ליה מן הקטן וגדול יתב ידיו מזהמות עד שנוטלין כולן אמר ליה לא מסלקא
i. e. Aquas priores unde nam inchoant affundere? respondit ipsi, ab honoratiori. Siccine honoratior sedeat, servans manus suas, donec omnes lave-
rint? respondit ipsi, illicò afferunt ipsi mensam. aquas posteriores undenam incipiunt? respondit ipsi, ab infimo. numquid Ho-
noratior sedeat manibus commaculatis, usque dum laverint omnes? respondit, non auferunt à facie ejus mensam, donec aque ad ipsum pervenerint. (r) Vid. supra §. 7. lit. g. ubi Maimon inter ne-
cessarias ad legitimam manuum lotionem conditiones ponit, ut affundatur aqua manibus. (s) Vid. infra §. 10. (t)
תנו רבנן נטילת ידים לחולין Chullin f. 105. a. l. penult. עד הפרק לתרומה עד הפרק זכו
i. e. tradunt Doctores nostri, lotionem manuum ad cibum communem ad hunc usque articulum pertinere, manu monstrando, ut Glossa habet exterior, pag. b. ad juncturam secundam, quæ est in digi-
torum medio, ob Truma ad hunc usq. articulum, monstrando

plurimis hominum lavantibus suffecerit ^u. Verum
 ipsum etiam vas טיטרוס ^x five אפרכס ^y in hunc usum
 quandoque adhibitum, idem evincit apertissime. Ex
 B 3 isto

juncturam tertiam, quæ in suprema manus eminentia
 &c. Vid. *Maim. hilc. Berach. c. 6. c. 4.* ejusque Comment.
Ceseph. Mischna. R. Mose de Koxi Præc. Affirm. nr. 27. fol. 112.
c. 3. l. 1. seqq. (u) Cod. *Jadain c. 1. §. 1.* מי רביעית
 נותנין לידים לאחר אף לשנים מחצי לוג לשלשה או
 לארבעה מלוג לחמשה ולעשרה ולמאה i. e. *de quarta*
aquarum indunt manibus unius vel duorum. De Logo dimidi-
ato, tribus aut quatuor. De Logo, quinis vel denis aut centenis.
 טיטרוס רב יוסי (x) ita vocatur Cod. *Kelim. cap. 2. §. 6.* טיטרוס
 מטמא מפני שהוא כמוצא פרוטות *Rab Jose existimat,*
TITROS contrahere immunditiam, quia emittendo aquam est
instar expendentis nummos minutissimos. ad quæ *R. Moses*
 וטיטרוס הוא כלי חרס מושבו רחבה ולו צואר צר
 ארוך דק מאד ובתושב הכלי נקבים נקבים וכאשר
 תמלא הכלי במים והושם האצבע על ראש הצואר הרק
 ומנע האויר מליכנס בכלי ולא יצאו המים אשר בו
 ומאלו הנקבים וכאשר הוטר האצבע מראש הכלי
 יצאו המים מקרקעות הכלי ויקרא אצלנו זה הכלי מזה
 המים וואמרה מפני שהוא כמוצא פרוטה ד"ל כי
 המים כאשר יצאו מאלו הנקבים לא יצאו במהרה
 אבל יצאו מעט מעט באיחור גדול הנה כבר שב
 i. e. *TITROS est vas testaceum (metallinum facit*
Autor Aruch, & ש"ר ad l. c.) ampli fundi, sed collum habet
angustum, longum, gracile admodum; in fundo vas plenum est
rimarum ac foraminum. Impleto eo aquis, si digitus imponatur
summitati colli istius gracilis, cohibetur aer quo minus in id intro-
eat, nec prodeunt aqua, quæ intus sunt, per ista foramina. Remote
autem ab orificio vasis digito, exeunt aqua ex ejus fundo. Nobis
vocatur hoc vas Aspersorium. Et dicunt, quod, quia instar mi-
nutos nummos proferentis, h. e. quia aqua, quum ex foraminibus
istis egrediuntur, non prorumpunt subito, sed sensim admodum exeunt.

isto enim aqua non egreditur nisi minutim, vel ut alii loquuntur guttatim ^z. Proinde & Maimonidi non ineptè *Aspersorium* dicitur ^a.

§. 10. Quod si hoc in conviviiis usurpatum ambigas, perinde uti illud, cui fistula *ὀδὸς χυλῆς* addita erat, è quâ, remoto epistomio, in modum scatebræ salientis aqua erumpebat ^b: his talibus commodius fortè usui privato adjudicatis. Nihilominus quodcunque

cum morâ magna, ideo vas omnino aptum habeatur receptioni &c.
 Rabbenu Ascher ad Cod. Chullin f. 172. c. 1. l. 36. seqq. vase eodem fere modo descripto, l. 39. subjicit: *נראה לי* quantum mihi videtur, aptum est, quod adhibeatur ad lotionem manuum. (y) ita in Bereschith Rabba sect. 4. fol. 4. col. 1. l. 7. fin. Edit. Ven. Rab Ascher l. c. l. 38. vult alio nomine dici *מִיָּאָרֵג* in Erubhin c. ult. (z) Rab. Ascher l. c. l. 43. verba Mischnæ, quibus proferenti nummos minutos comparatur, respicere ait id quod *מוציא טיפין טיפין כשסיר הצבעו* emittat aquas, remoto digito, guttatim. Rabbenu Nathan in Aruch f. 78. c. 4. *טיפה אחת טיפה* guttam post guttam asserit prodire ex isto. (a) Supra verbis ad (x) citatis. (b) Rabbenu Ascher ad Cod. Chullin. f. 172. c. 1. l. 27. seqq. *ומים שבחבית ויש בו ברזא יסיר הברזא ויחזורנו בכל שפיכה ושפיכה וקרי ביה שפיר כח גברא כיון דעל ידי הסרת הברזא באין המים ולא דמי לחבית שמוטה על צדה אבל לא החזיר הברזא בין שפיכה לשפיכה i. e. Aquis in vase quodam existentibus, cui epistomium; si epistomium remotum, ad quamcunque affusionem restituat, benè de eo dicitur, quod concurrente homine effundat aquas, quia per remotionem epistomii aqua proveniunt: nec comparari potest cum vase in latius inclinato. Sed si inter singulas affusiones epistomium non restituat, speciem habet vasis in latius inclinatis &c.*

que tandem concipias, ita comparatum esse debet, ut ex illo aqua sensim lavantium manibus affundatur^c; non autem hi manus illi immergant^d. Propterea Talmudistæ in hoc argumento ordinariè dicunt *aquam manibus indere*^e; vel *affundere*^f, aut eadem manum in-

un-

(c) Cod. *Jadaim* c. 1. §. 2. ככל הכלים נותנין לידים אפילו בכלי גללים בכלי אבנים בכלי אדמה אין נותנין לידים לא בדפנות הכלים ולא בשולי המחץ i. e. *omni vase aquas indunt manibus, etiam marmoreis, lapideis, testaceis. Sed non indunt manibus è partibus vasorum fractis, nec è vasorum operculo &c.* Maim. *hilc. Berach* c. 6. §. 10. יש לנוטל ליתן על ידיו מעט מעט עד שיתן כשיעור ואם נתן הרביעית i. e. *lavans paulatim aquas, affundere debet manibus, donec legitimam mensuram indiderit. Quod si totam quartam una indiderit affusione, re confectâ ne sit irritum.* (d) Maim. *hilc. Berach* c. 6. §. 14. השוקת שדולה אדם בידו או בגלגל ונותן לתוכה והמים נמשכים ממנה באמה והולכין ומשקין הירקות או הבהמה והניה ידו בשוקת ועברו המים ושטפו על ידיו לא עלתה לו נטילה שהרי אין כאן נותן על ידיו ואם היו ידיו קרובות לשפיכת הדלי עד שנמצאו המים שטפו על ידיו מכח נתינת האדם עלתה לו נטילה i. e. *Si quis aqueductui, in quem homo haurit manu sua, vel rotâ eidem infundens, aquis exinde in foveam derivatis, quæ decurrunt irrigaturæ olera aut jumenta potaturæ, manus inferat, quam inundent aquæ transeuntes; non imputatur ei hæc lotio. cum nemo sit, qui aquas indat manibus. Quod si manus propè fuerint effusioni situlae, adeò, ut deprehendantur aquæ manus inundantes vi effusionis ab homine factæ, imputatur ipsi lotio.* (e) Exempla in modò dictis passim obvia. Confer in primis Cod. *Jadaim* c. 1. §. 1. 2. &c. (f) Vid. *suprà* lit. (b). R. Moses ad *Jadaim* c. 1. §. 1. verba ultima: ובלבר שלא יפחות

undare g. Curiosè quoque præcaverunt, ut, pluribus simul ordine lavantibus, etiam ultimo, aquis paulatim è vase deficientibus, *quarta* ad minimum *logi* suppetat h. Requirunt *λατροχόον* diversum à lavante, qui aquas huic affundat i. In istius verò defectu hujusmodi præscribunt remedia, quæ nullatenus necessaria, si mer-

ר"ל שיהיה בכלי בעת *modo ultimo istorum non relinquatur minus quarta*, hæc adjicit: שיטפוך ממנו האחרות רביעית *innuunt, quartam adhuc contineri debere in vase, quo tempore affundit ex isto ultimum.* Paulò post: ובמים שניים כשרחץ קצת ידו ותמו המים: או נפסקים חשיכה חוזר ומשלים רחיצת ידו שיטפוך *i. e. aquis posterioribus, postquam partem manus laverat, deficientibus aut interruptis, affusionem repetit, perfecturus ablutionem manus sue, dum affundit aquas ad eam partem, que nondum lota est &c.* (g) נטל לידו אחת משיפה אחת *Cod. Jadaim c. 2. §. 1. i. e. laverit manum unam inundatione una, manus ejus pura est, si utramque manum suam ex inundatione unica &c.* Ubi Maim. pro inundatione substituit שפיכה *affusionem.* Alibi verò Hilc. Berach. c. 6. §. 10. שטיפה *inundationem retinuit.* Sunt Synonyma. nisi quod hæc affusionem denotet paulò liberiores, & sæpe præter intentionem affudentis erumpentem. (h) Cod. Jadaim c. 1. §. 1. verbis supra §. 9. lit. (u) citatis, subnectitur: רבי יוסי אומר וכלבר שלא יפחות לאחרון שבהם מרביעית *R. Jose inquit, modo ultimo istorum non relinquatur infra quartam.* (i) Arba Turim Part. I. Orach Chajim, num. 162. p. m. 23. c. 4. l. 11. ex Rabbenu Ascher ad Cod. Chullin fol. 172. col. 2. l. 47. הנוטל צריך שיטפוך אחר על ידיו *i. e. Si quis manus lavare velit, necesse est, alium manibus hujus affundere.* Hinc enim est, ut Cod. Jadaim, c. 1. §. 2. dicatur ולא יתן

merfione res deberet confici k. Manifesto argumento, lotionem manuum asperfione factam, vel aquarum affufione. Quum igitur hæc *Lucæ Baptismus* dicatur, & *βαπτίζεσθαι* qui manus lavat: quis dubitare jure potest, *Baptismum* ritè perfici, nudâ aquarum affufione vel asperfione, verèque dici *βαπτίζεσθαι*, cui aquæ tantum affunduntur, vel pro loci confvetudine asperguntur? Exemplâ hujus occurrent infrâ.

§. II. Cæterum *Baptismus* variè potest dividi. Qui ductum Scripturæ fequuntur, *Baptismus* alium *Fluminis* ftatuunt l, alium *Flaminis*, ac *Sanguinis* alium feu *Martyrii* m. Duæ posteriores fpecies, quemadmodum

לחבירו בחפניו *nemo aquam indat proximo suo pugnâ. it. ib.*

§. 5. הכל כשרים ליתן לידים אפילו חשו"ו. *i. e. Omnes apti funt, qui aquam alterius indant manibus, etiam furdus, ftultus ac minorennis. (k) Maim. hilc. Berach. c. 6. §. 13.*

Recitatâ *Mifchnâ* nunc memoratâ, ulterius pergit:

אם אין שם אחר מניח הכלי בין ברכיו וצק על ידיו

או יטה חבית על ידיו ויטול או מטל ירו אחת וצק

או כזו על זו וחזור וצק בראשונה על השנייה *i. e. Si non*

adfit alius, qui aquas fuppeditet, vas intra genna fua collocet,

fuisq; affundat manibus: aut vafe in manus inclinato lavet.

Vel alterâ manu lotâ, affundat fuper alteram, ac rurfus priori ef-

fundat fuperfecundam. Vid. ead. ap. Rabbeni Afcher ad Chüllin

c. 8. f. 172. col. 1. l. 21. feqq. coll. 1. 10. feqq. l. c. col. 2. l. 47.

feqq. Ex eo filius Rabbeni Jacob in Orach Chajim. num.

162. p. m. 23. col. 4. l. 12. feqq. inquit: ואם אין לן אחר

יטחו הכלי בראשי אצבעותיו וישפוך על שתי ידיו

כאחת או ישפוך על זו רביעית ועל זו רביעית ואחר

כך ישפכם זו בזו i. e. Quod fi alium non habeat, ipfe

vas apprehendat extremis digitis, & effundat fuper utramque

fimul manum: aut feorfim nunc huic quartam affundat, nunc alteri

totidem, illis mutuo deinceps fibi affricatis. Vid. Maim. l. c. §.

13. 14. (l) Nazianzeno Orat. 39. in fancta lumina, tom. 1. p. 634. βαπτίζεσθαι ἐν ὕδατι dictum. (m) Nazianz. l. c.

τὸ τῶν δακρύων βάπτισμα n, aliæque translatae, ad nos nil attinent, de proprio dicturos. Neque tamen *Fluminis Baptismus* universim sumtus, & prout etiam baptismum *Expiationis* sub se comprehendit, nostræ jam est considerationis. Proinde differentia ergo vocem *Initiationis* adjecimus, in eâ acceptam latitudine, quam vi suæ originis ab *initiando* deducendæ, jure merito sibi vindicat. Utut enim sæpe Synecdochicè pro *sacrorum* usurpetur *initis* o, & quemadmodum *facere* subinde notat veteribus idem ac *sacra facere*; ita *initiare* passim extet pro *sacris initiare* p, vel *sacris primùm adhibere*. Unde quibus id contingit, *Initiati* vocantur, & *Initiorum dies*, quibus hæc sacra celebrabantur, teste Livio q. Nobis tamen generalem suam notationem retineat, tracta ad omnes eos, qui *novum* aliquem statum, vel conditionem, aut professionem subituri erant; sive sacer fuerit ac honorificus, sive civilis ac sæpè etiam miserabilis.

§. 12. Equidem haud asseruero, in hoc *expiationem* negligi. Certè hæc intendebatur ubivis: modò a for-
dibus externis ac corporis, nunc ab internis seu animæ. Verum in quamplurimis lustrationibus nil spectabatur extra purificationem amplius. Judæus semini-
fluus, ob tactum cadaveris aliorumque pollutus, lustratione utitur; menstruata, puerpera, concubitu
viri

βάπτισμα μαρτυρίας καὶ ἁμαρτίας. Vid. Matth. 20. 22.
Marc. 10. 32. (n) eidem Nazianz. l. c. Vid. quoque
Damasc. lib. 4. Orthodoxæ fidei, c. 10. cit. à Vossio
Disp. 1. de Baptis. th. 1. p. 26. (o) Vid. Cicer. de leg.
l. 2. c. 444. D. Varro de re rust. l. 3. c. 1. (p) unde Cic.
l. c. *initiare Cereri*. (q) Vid. Saubert. de Sacrific. p. 400.

viri inquinata^r &c. immergit se aquæ; non alium in finem, quàm ut purificentur. Cum apud Gentiles templa ingressuri, oraturi, sacrificaturi, ludos seculares spectaturi, peracto homicidio, propter funera & alia hujus generis multa, lustrarent sese; non alia id fiebat fine, quàm ut à sordibus sive corporis sive animæ purificati, magis forent accepti^s. Unde & effectus hujus lustrationis non durabat diutius, quam novam denuò contraxissent labem, novâ rursus lustratione expiandam. Apud Judæos^t pariter ac gen-

C 2

ti-

(r) Vid. de Bathseba 2. Sam. 11. 4. (s) Tertull. de Baptif. c. 5. idque se in regenerationem & impunitatem perjuriorum suorum, agere præsumunt. Pausanias l. 10. p. 620. Carmanor, è Cretâ, καθάρσαι ἀπὸ λῶνα Apollinem de cæde purgasse dicitur. Diodor. Sic. l. 4. p. 155. c. Ceres πρὸς τὸν καθαρμὸν τῶν Κενταύρων Φόνος ad expiandam Centaurorum cædem, Parva mysteria instituit, in honorem Herculis. Plutarch. Theseo p. 5. c. de hoc refert, certos ex Phytalidarum stirpe, occurrentes, rogavit καθαρθῆναι, ut expiarent se; qui τοῖς νενομισμένοις ἀγνίσαντες, καὶ μελίχια θύσαντες εἰσίσταν ὅκοι more solenni lustrantes eum, & immolantes hostias ad placandos Deos, invitarunt domum. Apollodor. l. 2. p. 87. Bellephoron Glauci f. Sysiphi n. Corintho pulsus, ob cædem imprudenter factam confugit ad Pratum Argivorum regem, ut ab eo expiaretur. Hæc Joh. Marscham. Can. Ægypt. sec. XI. p. m. 264. seqq. (t) Maim. hilc. Biath Hammikdasch c. 5. §. 4. 5. è Cod. Joma cap. 3. §. 2. 3. זה הכלל היה במקדש אין אדם נכנס לעזרה לעבודה אף על פי שהוא טהור עד שהוא טובל. וכל המכיר את רגליו טעון טבילה וכל המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים. יצא חוץ לחומת העזרה אם לשהות בחוץ יצא כשחזור טעון טבילה ואם לחזור מיד יצא כשחזור טעון קידוש ידים ורגלים בלבד i. e. Hac generalis in Sanctuario obtinet

tiles u toties lavabant, quoties sacra erant facturi: metu perculsi, an fortè vel inscii se contaminarint *. At hæc, de qua jam dicturi sumus lustratio, in sola purificatione non acquiescit; sed eâ jam impetratâ, tran-

regula: Nemo atrium ingreditur sacro functurus officio, etiam si mundus sit, quin prius aqua se immerferit. Et quicumq, pedes texerit, immersione indiget. Vesicam verò solvens, obligatur ad consecrationem manuum pedumq,. Exeunte aliquo extra murum atrii, si, ut commoraretur aliquamdiu, egressus fuerat, reversus debet se immergere; sed si animo statim redeundi fuerat egressus, reversus non obligatur nisi ad solam manuum pedumq, consecrationem. Ibid. §. 8. קדש ידיו היום צריך לחזור ולקדש למחר אף על פי שלא ישן כל הלילה שהידים נפסלות בלינה קדש בלילה והקטור החלבim כל הלילה צריך לחזור ולקדש ביום לעבורת היום i. e. Si quis hodiè manus suas consecraverat, crastina luce necesse habet, ut consecret denno, quanquam totâ non dormiverit nocte; pernoctatione enim creduntur manus pollute. Consecraverit nocte, totaq, nocte ista adoleverit adipem, necesse habet, die factò, consecret denno ad ministerium diei. Vide prolixius Maimonidem toto cap. citato. it. Cod. Joma c. 3. §. 4. 7. c. 4. §. 8. c. 7. §. 3. 4. 5. 6. Gemara fol. 29. a. b. fol. 30. seqq. coll. etiam fol. ult. (u) Egyptiorum Sacerdotes, ut ait Herodotus l. 2. 37. λένται δὲ τῆς ἡμέρας ἐκάστης ὕδατι ψυχρῷ, καὶ δὲ ἐκάστης νυκτὸς quotidiè lavantur frigidâ, bis interdiu, ac bis noctu. Cheremon à Porphyrio citatus de abstin. l. 4. τῆς δὲ τῆς ἡμέρας ἀπελθόντες ψυχρῷ, ἀπὸ τοῦ κοιτῆς, καὶ πρὸ ἀδείας, καὶ πρὸς ὕπνου, ter inquit, unoquoq, die se frigida abluunt, à lecto, ante prandium, & cum eunt dormitum. Ex eodem emanavit ritu, quod Plautus in Aulul. Act. III Sc. 6. v. 43. Ego, inquit, si quid me vis, eo lavatum, ut sacrificem. Ibid. Act. IV. Sc. 2. v. 5. nunc lavabo, ut rem divinam faciam. Haud dubiè enim sacra violari putabant, nisi, ut Alex. ab Alex. Genial. dier. l. 4, c. 17, asserit, in omnibus sacris sacerdos, quum

transcendit intentione suâ altius, viam apertura novo statui, functioni, aut professioni, unde baptizatus olim erat remotus. Quo occupato, deinceps ad eundem finem non repeti solet amplius.

§ 13. Proinde *Initiationis Baptismus* nil aliud est, quam lustratio quædam solennis, quâ decenter præparatus, tribus ordinariè adhibitis testibus, post clarè editam confessionem, aquis decenter abluitur; ut hoc modo ab immunditie & sordibus suis purgatus, membrum fiat novæ, ad quam adspirat, societatis.

§. 14. Hujus *Subiectum* est inprimis *Gentilis Judaicam amplexurus fidem*. Quò quadantenus referri potest *servitutem subiturus* inter Ebræos; cujus inaugurationem Maimonides aliquam Profelytismi partem vocat. Præter hos lustratione inaugurabantur.

C 3

vin-

diis immolaret, & rem divinâ faceret, prius corporis ablutione purgaretur. Atq; ea propter min⁹ grata fore putabant, neq; exaudiri, ut *Hesiod.* adstruit, Opera & dies l. 2. circ. fin. p. m. 54.

μη δὲ ποτ' ἐξ ἧς δι' λείβειν αἰθοπα οἶνον,
χερσὶν ἀνίπτοισιν, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν,
& γὰρ τοίγε κλύουσιν. ἀποπύουσιν δὲ τ' ἀρχάς.

ii. e. ex Versione Nic. Vallæ:

Acre Jovi vinum, seu diis, de mane cavendum est,

Illantâ libare manu, tum vota precando

In cassum fundes, nulli exaudita Deorum.

(x) Cod. *Joma*, f. 30 a. ad l. 28. Glossa interior id fieri, ait, נכרי לעלות על לב שאין טבילה אלא לטמאין ולשון ללבו אם יש טומאה עריו ויזכור טומאה ישנה שיש עליה ושכחה ויפריש מלבוש לעזרה היום עד שיעריב שמשו אחר הטבילה ולא יעבוד היום; ut in mentem veniat, nullam fieri mersionem nisi à pollutis, & ut ad animum revocet, utrum forte inhereat sibi pollutio. Revocatâ enim in animum pollutione veteri sibi imminente, qua exciderat; abstrahat se quò minus

Vindicandus in libertatem, item Sacerdotio functurus, è cælibatu transiens ad conjugium, Nomine donandas, ac consecrandus literis; quin & in Deorum evehendus numerum. De singulis ordine ita dispiciemus, ut primas concedamus Profelytis; reliquis deinceps tactis.

§. 15. *Profelytorum sollicitam curam egisse Deum, hinc inde Scriptura inculcat serio. Paria illis subinde attribuit cum Judæis originariis γ. Severè passim ipsorum prohibet persecutionem. Ne quis itaque falso illorum nomen mentiatur, sub hoc prætextu varias in se derivaturus immunitates, sæpe cum maximo indigenarum damno: neve vicissim Judæorum aliquis, ignarus quam alienigena religionem colat, divinam de illo fovendo legem transgrediatur, quidvis sibi in gentilem licere præsumens: & ut rei ipsi externâ*
pom-

*isto die ingrediatur in atrium, donec occubuerit ipsi sol à mer-
sione facta, nec die isto aliquam subeat functionem. (γ) ἰσολιμίαν
inquit Philo l. i. de Monarch. p. m. 631. F. ἀπασιν ἐπηλύ-
ταις μετὰ δὲ καὶ χαρισάμενος ὅσα καὶ τοῖς αὐτόχθοσι, παραινέ-
τοις εὐπαρεΐδαις μὴ μόνον αὐτῶν ἡμεῶν γεραίρειν, ἀλλὰ καὶ
ἐξαιρέτω Φιλίαν καὶ εὐνοίαν περιτῇ· καὶ μηποτ' εἰκότως,
ἀπολελοιπότες, Φησὶ, παρΐδα καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς
δι' ἀρετὴν καὶ ὁσιότητά, μὴ ἀμοιρείτωσαν ἐτέρων πόλεων καὶ
οἰκιῶν καὶ φίλων, ἀλλ' ἔσωσαν κατὰ φυγὰν τοῖς πρὸς εὐσεβείαν
αὐτομολῶσι· Φίληρον γὰρ ἀνυσιμώτατον καὶ δεσμὸς ἀλυτος
εὐνοίας ἐρωτικῆς, ἢ ἢ ἐνὸς θεῶ ἡμῶν. h. e. Omnes equo jure
ut voluit tam advenas quam indigenas, veteres cives admonens,
ut hos novos non solum honorent, verum etiam eximia prosequan-
tur benevolentia. Et merito. Cum reliquerint patriam, cognatos
amicosq; pietatis ergo sanctitatisq;, non excludantur ab aliis civita-
tibus, familiis, amicitiiis; sed pateant receptacula hominibus ad
religionem veram transfugientibus. Nam unius Dei cultus est amo-*

pompâ major concilietur autoritas, reverentia sanctior: Sapiens Judæorum Antiquitas prudenti consilio instituit, ne qui clanculum in viscera Ecclesiæ suæ irreperent; sed solenni ritu, cujus Deum ipsum faciunt autorem, reciperentur publicè.

§. 16. Quanquam hic tria, si fieri possit, usurpet media, Circumcisionem, Baptismum & Sacrificium. Horum tamen Circumcisio in sexu sequiori nunquam invenit locum: Sacrificium, templo desolato, à nemine offerri potest. Solus *Baptismus* universalis est ac perpetuus, cuilibet sexui ac tempori conveniens z. Hinc

ris mutuæq; benevolentiae vinculum insolubile. Vid. Plutarch. Conjug. Præcep. p. m. 140. C. (z) *Maim. hilc. Issure* Bia c. 13. §. 4. 5. 6. (Quæ iisd. ferè verbis habentur in *Smag. P. N. 116. fol. 40. c. 2. l. 46. seqq.*) suorum mentem exprimit verbis sequentibus: *לרורות כשירצה הכותי להכנס לברית ולהסתופף תחת כנפי השכינה ויקבל עליו עול תורה צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן ואם נקבה היא טבילה וקרבן — ובזמן הזה שאין שם קרבן צריך מילה וטבילה — גר שמל ולא טבל או טבל ולא מל אינו גר עד שימול ויטבול* i. e. *Quandocunq; Gentilis in fœdus cum Deo vult recipi, ac vel sub extimis alarum divine Majestatis partibus delitescere, jugo legis in se recepto, opus ad hoc habet circumcisione, Baptismo, ac placatione sacrificio factâ; et si fœmella sit, solo Baptismo ac sacrificio. Nostro hoc tempore, quo non vigent sacrificia, circumcisione opus habet mas, ac Baptismo. Profelytus qui circumcissus baptizatus non fuerit, aut baptizatus, sed non circumcissus, non est Profelytus, donec circumcissus etiam baptizetur. Celebris in hanc sententiam circumfertur decisio R. Johannis. Cod. Jevam. f. 46. a. l. 26. Vid. p. b. l. 10. לעולם אין גר עד שימול ויטבול וכיון דלא טביל נכרי הוא i. e. Nunquam in æternum reputatur quis Profelytus, donec circumcissus etiam.*

Hinc eum usque eò putant necessarium, ut sine eo, omnibus noto vel idoneis comprobato testibus^a, nemini jura Profelyti concedant; si vel maxime & corpore, & testimonio sufficienti probatum dederit, se esse circumcislam.

§. 17. Hinc factum est, ut nondum legitime Baptizatus nec admissus fuerit, qui de sanctis come-

baptizetur: nam antequam baptizatus fuerit, estimatur pro alienigenâ. Secundum R. Judæ opinionem l. c. p. b. l. 18. l. 12. seqq. טבילה עיקר Baptismus in hoc negotio est pars primaria, ac fundamentum totius inaugurationis. (a)

Maim. hile. Issure bia c. 13. §. 7. טבל בינו לבין עצמו ונתגייר בינו לבין עצמו ואפילו בפני שנים אינו גר בא ואמר נתגיירתי בבית דינו של פלוני והטבילוני אינו נאמן לבוא בקהל עד שיביא עדים i. e. Si baptizet se quispiam seorsim, & Profelytismum recipiat seorsim, aut duobus tantummodo presentibus, non est Profelytus. Si quis adveniens dixerit, profelytus factus sum per judicium hujus vel istius, qui curarunt me baptizari; non habetur ipsi fides, ut veniret in Ecclesiam, donec testes attulerit. Rabbeu Ascher ad Cod. Jevam. f. 135. c. 1 l. 16. seqq. והיכא דאתא נכרי ואמר כבר נתגיירתי וטבלתי בבית דין של פלוני לא מהימנין ליה עד דמייתי סהרי דאמר רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן הלכה בין בארץ בין בחוצה i. e. Si cubi peregrinus venerit, dicens: jamdudum in profelytorum numerum adscriptus sum, ac baptizatus coram judicio istius N.; non habemus ipsi fidem, donec afferat testes. Nam R. Chija f. Abba inquit, R. Johannem dixisse, id observari decisum, ut, sive quis in eadem sit terra, sive extra eandem, opus habeat planam afferre rationem. Conf. omnino Gemara Babyl. Jevam. fol. 46. b. fin. fol. 47. a. in primis l. 14. 15. Rab. Alphes Part, II, fol. 15. b. Edit. Amstel.

deret ^b, aut uxorem duceret Israëlitem ^c. Quod si quis interea temporis, eo insuper habito, aliquam domum duxerit, eaque ex ipso conceperit, foetus habetur pro spurio, haud secus ac si ex gentili fuisset genitus ^d. Ex eodem quoque emanavit principio,

D

quod

(b) Refertur enim inter eos, qui nondum plene sunt reconciliati. Cod. Cerith. c. §. i. ר"א בן יעקב אומר i. e. R. Elieser f. Jacobi inquit: Profelytus integrâ destituitur expiatione, usq³ dum sanguis in eum fuerit sparsus. Sed verò, ut Gemara habet l. c. fol. 9. a. l. 18. it. Jevam. f. 46. b. l. 8. אין הזאה בלא טבילה Aspersio sine baptismo non invenit locum. (c) Id ad

lit. (a) Maimonides expresserat, per venire in Ecclesiam. Ali-
bi l. c. §. 9. clarius loquitur, dicens: ציורת שראינה
נוהגת בדרכי ישראל תמיד כגון שתטבול לנדתה ותפרוש
תרומה בעיסתה וכיוצא בזה וכן גר שנוהג בדרכי
ישראל שטובל לקרוי ועושה כל המצוות הרי אלו
בחזקת גירי צדק ואף על פי שאין שם עדים שמעידין
לפני מי שנתגיירו ואף על פי כן אם באו להתערב
בישראל אין משיאין אותם עד שיביא עדים או
עד שיטבילו בפנינו הואיל והוחזקו כותים

i. e. Si quam videmus Ethnicam via Israëlitarum continuo insi-
stentem, cujusmodi quæ lavat se post mœnstrua, & Truma separat
de massa sua, & si quod huic simile: Item si qui Peregrinus Israël-
itarum legat vestigia, lavans sese ad pollutionem nocturnam,
omniaq³ Præcepta perficiens. Hujusm. præsumuntur Profelyti justi-
tie, ut ut nulli adsint testes, qui testatum faciant, coram quibus in nu-
merum Profelytorum sint recepti. Hoc non obstante, si venerint per-
mixturi se cum Israëlitis, in ipsorum connubia non consentiunt, do-
nec testes afferant, aut baptizentur nobis præsentibus. quia præ-
sumi possunt Samaritæ. Vid. etiam §. 10. & Conf.

Cod. Jevam. fol. 45. b. l. 30. seqq. (d) Cod. Jevam. f. 46.
a. l. 22. seqq. רב חייא בר אבא איקלע לגבלא

quod clanculū baptizatus, ne cui de suo Baptismo relinquat dubium, solenni modo eundem debuerit repetere,

חזה בנות ישראל דמיעברן מגרים שמלו ולא טבלו – אתא לקמיה דר' יוחנן א"ל צא והכרו על בניהם שהם ממזרים – דלעולם אין גר עד שימול ויטבול וכיון דלא טבל נכרי הוא ואמר רבה בר רב חנה א"ר יוחנן נכרי ועבר הבא על בת ישראל. i. e. *Rab Chija f. Abba cum apud Gablam divertisset, vidit filias Israelitarum imprægnatas à Profelytis circumcisis quidem, sed non baptizatis; Reversus ad R. Johannem, hic ei dixit: egredere ac proclama filios ipsorum, quod sint spurii. Nunquam enim in æternum reputatur quis Profelytus, donec circumcissus baptizetur: cum vero nondum baptizatus est, estimatur pro alienigena. Et Rabba inquit, nepos Hanne, R. Johannem statuisse: alienigenam & servo cum Israelitide concumbente, infans inde genitus est spurius. Paulò mitior est Rab Alphes l. c. f. 15. b. l. 8. seqq. citatus à R. Ascher ad l. c. f. 134. c. 4. l. 37. 38. Conciliaturus enim hanc R. Johannis duriores sententiam, cum facto R. Asse, qui, secundum effata Cod. *Jevam. f. 45. b. l. 28. & gentilem ob menstrua se immergentem absolvit, & ejus prolem; itemq; cum R. Josua f. Levi asserente, ethnico ac servo cum Israelitide concumbente, infantem inde genitum fore legitimum, inquit: הא דרב אסי ודרי"ל דיעבר הוא דלא פסלינן לבריה הואיל וטבל לשם קריו דאי לאו גיורא הוא לא טבל לשם קריו והא דר' יוחנן לכתחלה דלא נהגינן ביה מנהג גר ולא מנסכינן ליה בת ישראל עד דטבל בפני ג'. אבל בדיעבר לא פסלינן לבריה וכו' eam R. Asse & R. Josue f. Levi sententiam loqui de re jam confectâ: quod imprægnatione factâ, prolem non pronunciamus illegitimam, ex quo merse se parens ob accidens nocturnum sibi superveniens. Quod si enim profelytus non foret, non immergeret se ob nocturnam sibi factam pollutionem. R. Johannem vero loquis**

petere, testibus convocatis omni exceptione majoribus^e.

§. 18. Equidem non defuit, qui ex Talmudistis pro sufficientiâ solius Circumcisionis militarit, in Patriarcharum inauguratione suam fulciens sententiam^f. Sed aliorum non affecutus est assensum^g; quin ex communi Doctorum consilio, suffragantibus sapientibus omnibus damnatus fuit^h, coactusque

D 2

tan-

de re adhuc integra ac salva. In tali quippe non adhibemus jura profelyti, nec nuptum tradimus ipsi Israëlitem, donec baptizatus fuerit tribus presentibus. At re jam confecta (quæ verba sunt R. Ascher l. c.) prolem non dicimus ineptam. Scilicet soli Israëliti; nequaquam verò Sacerdoti: (ut idem Alphes l. c. p. a. l. 13.) cui hujusmodi prolem & ipse R. Jos. f. Levi ineptam judicat Cod. Jevam. f. 45. a. l. 20. seqq. Conf. Raschi Glossa ad Jevam. f. 44. b. l. 11. seqq. (e) Maim. hilc. Issure bia c. 13. §. 8. היה נשוי לישראלית או לגיורת ויש לו בנים ואמר נתגיירתי בינו לבין עצמי נאמן לפסול את עצמו ואינו נאמן לפסול i. e. Si cui matrimonio juncto Israëliti, aut profelytissæ filii fuerint, qui dixerit, privatim factus sum profelytus; fidelis habetur, qui se ipsum ineptum reddat, sed non filios. Baptizaturq; denuò presente Senatu. Priora vide apud Rab Alphes l. c. f. 16. a. l. 3. seqq. R. Ascher l. c. f. 135. c. 1. l. 29. seqq. Desumpta sunt è Cod. Jevam. f. 47. a. l. 20. seqq. (f) Cod. Jevam. fol. 46. a. l. 33. גר שמל ולא טבל ר"נ אומר הרי זה גר שכן מצינו 33. i. e. Si quis circumcissus, non fuerit baptizatus, R. Elieser inquit, en talis est Profelytus: ita enim deprehendimus in Patribus nostris, quod circumcisi fuerint, & non baptizati. Conf. ad §. 20. lit. (u). (g) Vid. §. seqq. (h) Jevam. l. c. l. 35. וחכ"נ טבל ולא מל מל ולא טבל אין

tandem fateri, in istis Patribus Baptismum non minus fuisse adhibitum, quam Circumcisionem.ⁱ

§. 19. E contrario plures omnino fuere, qui in solo Baptismo omne posuerunt momentum. R. Josua præcedenti Doctore à diametro se opposuit, Profelytumque pronunciavit legitimum, qui nudè baptizatus fuerit,

גר עד שימור ויטבול ור' יהושע נמי נילף מאבות
ור"א נמי נילף מאימהות וכי תימא אין דנין
אפשר משאי אפשר והתניא ר"א אומר מניין
לפסח דורות שאין בא אלא מן החולין נאמר
פסח במצרים ונאמר פסח בדורות מה פסח
האמור במצרים אין בא אלא מן החולין אף
פסח האמור לדורות אין בא אלא מן החולין
א"ל ר' עקיבא וכי דנין אפשר משאי אפשר
א"ל אע"פ שאי אפשר ראייה גדולה היא ונלמד

i. e. Sed Sapientes dicunt: baptizatus qui non circumciditur, circumcissus qui non baptizatur, neuter est Profelytus, donec & circumcidatur & baptizetur. R. Josua autem etiam à Patribus discere debebat, & R. Elieser à Matribus. Quod si dixeris non desumunt rationem possibilis ab impossibili, & consequenter non opus ut R. Elieser Matrum rationem habeat, utpote in quibus circumcisio erat ἐκ τῶν ἀδυνάτων. Nanne nota est doctrina hæc: R. Elieser inquit, undenam de Paschate perpetuo probari potest, quod non conquiratur, nisi de profanis? Resp. Pascha dicitur tam in Ægypto celebrandū, quam in quacumq; generatione alia. Quæ ratio fuit Paschatis in Ægypto celebrati? non sumebatur nisi de profanis: ita etiam Pascha aliis celebrandum generationibus non sumatur nisi de profanis; nec de decimis secundis, quæ in Ægypto nondum existebant, ut exinde Pascha potuerit acquiri. Etiam dicente ipsi R. Akivâ, numquid possibile dijudicant ex impossibili? respondit: utut impossibile magnum pondus habeat, discamus tamen exinde. Rab Alphes l.c. fol. 15. l. 26. seqq. & R. Ascher l.c. fol. 134. c. 4. l. penult. controversiâ hac re-

rit, utut non circumciscus ^k. Adductus ad hoc fuit
fœminarum exemplo, quæ extabant tempore Patriar-
charum ^l. Erant hæ in fœdere cum Deo, ac simul san-
gvine conspersæ præsumuntur, cum tot⁹ populus isto
conspergeretur ad montē Sinai. At nec aspersio ex eo-
rū hypothefi, datur sine præcedaneo Baptismo, nec cir-
cumcidendi in mulieribus locus ^m. R. Juda, qui ex-

D 3

pres-

citata, subjiciunt: א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן
הלכא לעולם אינו גר עד שימול ויטבול i.e.R.

Chija dixit filius Abba, dixisse R. Johannem, Decisum esse,

numquam fore Profelytum, donec circumcidatur & baptizetur.

Idem quoque inferunt Cod. *Jevam*. f. 46. b. l. 26. ex facto

R. Ofajæ, qui circumciscū detinuit, ut crastino etiam bapti-

zetur. Subjicitque Rab Alphes l. c. l. antep. זכן הלכתא

ita fore decisum, juxta quod pronunciare debeant omnes.

Vid. *Rambam* hilc. *Issure bia* c. 13. §. 6. *Smag Negat.* 116. fol.

40. c. 2. l. 4. fin. (i) Cod. *Jevam*. f. 46. b. l. 2. seqq. (k)

Glossa exterior ad Cod. *Jevam*. f. 46. b. aliquoties de

R. Josua inculcat, רסברא ליה דטבילה בלא מילה

quod *nam foveat sententiam, ac si Baptismus solus sine circumcissione:*

conducat, circumcisio autem sine Baptismo nil valeat quicquam.

(1) Cod. *Jevam*. fol. 46. a. l. 34: טבל ולא מל ר'

יהושע אומר הרי זה גר שכן מצינו באימהות

י. e. *Si quis baptizatus fuerit, utut non*

circumciscus, R. Josua inquit, en talis est Profelytus: ita enim

de Matribus nostris statuere fas est, solum baptizatas eas fuisse, non

circumciscas. דאם לא טבלי במה נכנסו תחת כנפי

nam, quæ Glossæ inter verba sunt, si baptiza-

te non fuissent, quo quæso! medio fuissent ingressæ sub alas Majesta-

tis divine? cum circumcisio in illis non invenerit locum.

quæ ex Gemara sunt desumpta l. c. p. b. l. 8. 9. (m) *Je-*

vam. f. 46. b. l. 7. מהכא ויקח משה את הדם

pressè *unicum medium sufficere initiationi* statuit ⁿ, pro Baptismo stetisse vel ideò potest concipi, quod de circumcissione parum sollicitus, illicò fidem adhibuerit dicenti, se fore circumcisum, & in id modò incurruerit, ut Baptismo initiaretur legitime °. Atque ab hac sententiâ non eximit *Tosiphta* Codicis Jevammoth R. *Osajam*; dum accedentem ad se Profelytum, qui nullo stipatus testimonio, asseruerat, se circumcisum esse, sed non baptizatum, sine ulteriori in veritatem istius inquisitione, in crastinum, ut baptizaretur, remiserit p. Quin & tota Secta *Hilleliana*, Profelyto quidem appellâ existente, statuit, non expectato sang-

gvi-

וּזְרוּק עַל הָעַם וּגְמִירֵי הָאֵין הַזֶּה בְּלֹא טְבִילָה
 וְיְהוֹשֻׁעַ טְבִילָה בְּאַמְהוֹת מְנַלָן סְבֵרָה הִיא
 דִּא' כ' בְּמָה נִכְנָסוּ תַחַת כִּנְפֵי הַשְׂכִּינָה
 i. e. *Inde Baptis-*
mus probari potest, quod Moses Exod. 24. 8. *acceptum sanguinem*
asperferit super populum. Tradunt enim, Asperersionem non fore sine
Baptismo. Undenam hæc R. Josue opinio de Baptismo Ma-
trum nobis innotescit? quia si non per eum, quo fuissent ingressæ
sub alas divine Gratiæ? (n) l. c. l. 16. א' ר' יְהוֹרָה בַּחֲרָא
 R. Juda inquit, in uno sufficit. (o) l. c. l. 12. 13. סג'
 הָרִי שָׁבָא וְאָמַר מִלְתִּי וְלֹא טְבִילָתִי מִטְבִּילִין אוֹתוֹ
 (פ'ר' שִׁי וְאֵין צָרִיד לְבָרוּק בְּעָרִים אִם מִילְתּוֹ לְשֵׁם
 מִצּוֹת אִם לֹא הוּאִיל וְטָבֵל בְּטְבִילָה סג') וְמָה
 i. e. *Si quis venerit, dicens, circum-*
cisus sum, sed non baptizatus, curant eum baptizari. (i. e. ut
Glossa habet, non opus æstimant, inquirere in testes, an cir-
cumcisio ob præceptum divinum facta sit, an non. Posteaquam
baptizatus fuerit, in Baptismo sufficit.) Et quid in hanc rem?
verba Rabbi Jude. (p) l. c. l. 26. seqq. ר' אוֹשִׁיָּא בְּרַבִּי
 חַיִּיא רַחֲמָא לְקַמִּיָּה גַר שְׂמַל וְלֹא טָבֵל אָמַר לִיה
 i. e. R. *Osajaf. R.*

guine fœderis, solum sufficere *Baptismum* 9. Ac satis audacter in Gemara asserunt, neminem in hoc mundo litem movere ei, qui pro solo *Baptismo* pronunciarit, quod absque Circumcisione valeat r.

§. 20. Neque id injuria. Nullum quippe dubium, quin intra tres istos menses, qui effluxisse dicuntur.

Chije accedenti sibi Profelyto, qui circumcissus fuerat, sed non baptizatus, dixit, expecta hic usque in crastinum, tunc baptizari te curabimus. Cumque inter tria, quæ ex hac actione elicienda existimabant, etiam inferrent, non fore Profelytum, donec circumcissus, baptizaretur; ad ista verba Tosiphia annotat: מהכא לא מצי לרקוק דלא תסגי בטילה לחורה ולא בא לרקוק אלא דמילה בלא טבילה לא מהני i. e. exinde nemo accurate inferre poterit, quod solus Baptismus non sufficiat. Nil enim amplius exinde probare satagit, quam circumcisionem non valere sine Baptismo.

(9) Cod. Schabb. fol. 135. a. l. 8. seqq. א/ר שמעון בן אלעזר לא נחלקו ב'ש וב'ה על נולד כשהוא מהול שצריך להטיף ממנו דם ברית מפני שערלה כבושה היא על מה נחלקו על גר שנתגייר כשהוא מהול שב'ש אומר צריך להטיף ממנו דם ברית וב'ה אומר אין צריך להטיף ממנו דם ברית i. e. R.

Simeon f. Elasar inquit, non dissentiunt inter se Schola Schammaeana & Hilleliana de eo qui Apella genitus est, opus fore elicere ex isto sanguinem fœderis; quia præputium forte depressum est adherens carni. De quo igitur dissentiunt? De Profelyto, qui recipi vult in gremium Ecclesiæ, glande denudatus. De hoc Schola Schammaeana asserit, sanguinem fœderis esse eliciendum; Sæctatores vero Hillelis asseverant, non opus esse, destilletur ex eo sanguis fœderis. Conf. Rabbeni Tam ad l. c. Glossa exterior ad Jevam. fol. 46. b. l. 21. Rabbeni Ascher. ad l. c. fol. 135. c. l. 1. 2. seqq. (r) Cod. Jevam. f. 46. b. l. 1. כטבל ולא מל כולי עלמא לא פליגי דמהני כי פליגי

cuntur s ab exitu ex Ægypto ad promulgationem legis, non neglecto septiduo quo in servitute adhuc commorantes circumcidi non poterant legitimè, plures nati fuerint *Masculi*. Tanta hominum copia erat, quæ non permittit sentire aliter. Deficientibus aliis novi quotidie succedunt, naturâ operatrice nunquam deficiente. *Hi omnes*, præsuppositâ Judæorum, de initiamento Baptismi ad montem Sinai factâ, sententiâ, absque circumcissione in fœdus cum Deo introierunt, solo usi Baptismo. Ponamus in Ægypto genitos omnes septiduum superantes circumcisos fuisse^u. At nemo istorum ab eo die, quo ex Ægypto egressi fuerant, quamdiu forent in itinere sustulit præputium, donec ad collem Araloth circumciderentur à Josua omnes^x. Parvulos autem à solenni illo Baptismo eximendos haud fuisse, & generalis *populi* mentio comprobât, qui consecrandus jubetur^y, & constans Judæorum tra-

במל ולא טבר i. e. de baptizato, qui circumcisos non est, totus mundus non dissentit, quod conducât; sed dissentiunt tantum de circumciso, qui non est baptizatus. Vid. *Tosiphta* ad l. 8. (s) *Exod.* 19. 1. Conf. *Aben Esra* ad l. c. it. *Cod. Taanith.* f. 28. b. l. 24. 25. ubi lex promulgata dicitur die mensis tertii sexto. (t) *Gen.* 17. 12. (u) Ita *Rambam* l. c. §. 2. it. *R. Moses de Koz* *Præc. Neg.* 116. fol. 40. col. 2. l. 41. seqq. (è *Cod. Kerith.* f. 9. a. cujus Conf. *Glossæ*) מילה היתה במצרים שנאמר וכל ערל לא יאכל בו וטל אותם משה רבינו שכולם בטל ברית מילה במצרים חוץ משבט לוי ועליהם נאמר ובריתך ינצורו i. e. Circumcisio in Ægypto extitit, sicut dicitur *Ex.* 12. 48. nullus præputiatus de isto comedat. Itaq, circumcidite eos *Moses Doctör poster.* Omnes enim in Ægypto abrogarunt fœdus circumcissionis, exceptâ tribu *Levi*, quâ de dicitur *Deut.* 33. 9. & fœdus tuum observabunt. (x) *Jos.* 5. 5. (y) *Exod.* 19.

traditio ^z. Nec scrupulum figere potest, quod hodie-
dientum quilibet parentum pro se baptizetur omni-
busque posteris ^a. Siquidem id de ea saltem prole
valet, quæ in lucem editur post initiationem, in paren-
tibus suis adhuc existens simul cum ipsis conse-
crata. * Fieri quoque potuit, ut istiusmodi par-
vulus parentibus fuerit oratus: qui aut in fœ-
dere cum Deo non fuit, aut, si receptis acquiescimus
mediis, initiamento usus est *Baptismo*.

§. 21. Plures præterea Gentes erant, quæ cir-
cumcisionis morem observabant præter Israëlitas.
Philo ^b præsertim Ægyptios laudibus extollit, reve-
renter de hoc ritu sentientes. Herodotus ^c *Colchos*
enumerat, *Ægyptios*, atque *Æthiopus* omnium primos:

E

à

v. 10. (z) Vid. ad §. 24. verba *Rabbenu Ascher* ad lit. (o)
p. 39. (a) Vid. §. 24. * Vid. *Tosiphta* ad *Jevam*. f. 78. a. l. 41.
Cod. *Temuroth* c. 6. circa fin. f. 130. b. (b) de *Circumcis.* p. m.
625. A. πρᾶγμα σπῆδαζόμενον ἔμελλεως καὶ παρ' ἐτέροις
ἔθνεσι, καὶ μάλιστα τῷ αἰγυπτιακῷ. ὃ καὶ πολυανδρωπό-
τατον καὶ πολυσφώτατον εἶναι δοκεῖ. i. e. *Res non mediocri ho-*
nore habita etiam apud gentes alias, præsertim Ægyptiam, ho-
minum tam frequentia quam sapientia præcellentem. (c) l. 2.
c. 36. τὰ αἰδοῖα ἄλλοι μὲν εἴωσι αἰς ἐγένοντο, πλὴν ὅσοι
ἀπὸ Ἰστών ἔμαθον. Αἰγύπτιοι δὲ περιττοῦνται. *Alii virilia*
relinquunt qualia naturæ sunt, præter eos qui ab istis didicerunt;
Ægyptiæ autem circumcidunt. c. 104. μέντοι πάντων ἀνδρώ-
πων Κόλχοι, καὶ Αἰγύπτιοι, καὶ Αἰθίοπες περιττοῦνται ἀπ'
ἀρχῆς τὰ αἰδοῖα. Φοίνικες δὲ καὶ Σύριοι οἱ ἐν τῇ παλαι-
στίνῃ, καὶ αὐτοὶ ὁμολογέουσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι *Soli*
omnium hominum Colchi, & Ægyptii, & Æthiopes à principio pe-
denda circumcidunt: Phœnices enim & Syri in Palestina confi-
tentur ipsi, se hoc ab Ægyptiis didicisse. Syri autem, qui Thermo-
dontem & Parthenium fluvium accolunt, & his vicini Macrones,

à quibus didicerint *Phœnices*, *Syri* ac *Macrones*. Diodorus Siculus ^d nominat *Troglodytas*, quos Josephus ^e existimat è Ketura Abrahami genitos. Epiphanius ^f Judæis annumerat *Ægyptios*, *Saracenos* sive *Ismaëlitas* (quos Josephus ^g & passim Talmudistæ vocant *Arabes*), item *Samaritanos*, *Idumæos* atque *Homeritas*. His pronum fuisset, Judæis glande detectâ imponere, ni aliquid accessisset amplius ac evidentius, quo mediante reciperentur in Ecclesiam.

§. 22. Imò multi sunt, qui si sine *Baptismo* foret, nullum prorsus externum symbolum haberent, quo intercedente in fœdus cum Deo reciperentur. Res
nota

id à Colchis nuper didicisse dicuntur. (d) l. 3. p. 115. D. τὰ αἰδοῖα πάντες οἱ τρογλοδυταὶ ὡς παλαιῶς τοῖς Αἰγυπτίοις περιτέμνουσιν. *Troglodita omnes genitalia circumcidunt, rite Ægyptiorum.* (e) Antiq. l. 2. c. 5. p. m. 55. C. καὶ κατὰ λιπεῖν μὲν, ἰσμαήλῳ καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ τὴν ἀραβίων χώραν, τοῖς δ' ἐκ χαλδæας τὴν τρογλοδυτίαν. *Ismaël quidem ejusque posteris reliquisse Arabum Regionem, Cheturae filiis Troglodytidem.* (f) Heresi XXX. quæ est Ebionis, num. 33. p. m. 160. τί δὲ καυχᾶται ἐβίων περιτομὴν, ὅτι καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων περιτομὴν ἔχουσιν. ἀλλὰ καὶ οἱ Σαρακηνοὶ, οἱ καὶ ἰσμαηλῖται περιτομὴν ἔχουσι, καὶ Σαμαρεῖται, καὶ ἰσδῆοι, καὶ ἰδουμαῖοι, καὶ Ομηρίται. *Ei vero quid est, quod Ebion adeò de Circumcisione sua gloriatur? cum & idolorum cultores, & sacerdotes Ægyptii se circumcidant. Quod & Saraceni, & Ismaëlites, ac Samaritani, Judæi, Idumæi, & Homeritæ faciunt.* (g) Antiq. l. 1. c. 13. p. m. 21. G. Ἀραβες δὲ, μετὰ ἕτος τρεῖς καὶ ἑκατόν ἰσμαήλος γδ ὁ κλίστης αὐτῶν τὸ ἔθνος ἐν τῷ τῷ περιτέμνειται τῷ χρόνῳ. *Arabes vero post annum decimum tertium circumciduntur: quia Ismaël, princeps eorum generis eâ etate circumcisus est. Vid. Marscham Can. Ægypt. Sec. V. p. 74. & sec. IX. p. 175.*

nota est de omni foemina^h. In quâ Judæi nunquam
 Æthiopum approbarunt circumcidendi moremⁱ.
 Passim introducuntur à Talmudistis pueri, qui apel-
 læ nascuntur^k. Ac deploranda comprobatur experi-
 entia, alios hominum malitia exfectos esse penitus^l.
 In his ac olim circumcisis *Baptismus* vel inauguratio-
 nem unice conficit, vel primario. Utut enim sint,
 qui in circumcisis gentibus, alii etiam in apellis geni-
 tis, sanguinem quem vocant foederis, putant circum-
 cisionis loco eliciendum: Deferuntur tamen non

E 2

mo-

Illustris *Ludolfus* Histor. Æthiop. l. 3. c. 1. n. 19. seqq.

(h) Cod. *Jevam*. f. 46. b. l. 8. 9. יהושע טבילה
 באימהות מנלן סברה היא דא"כ במה נכנסו תחת
 כנפי שכינה i. e. *undenam nobis ista, quam R. Josua de*
Baptismo Matrum fovet, sententia probatur? R. quia nisi per
hunc, quonam medio ingressæ essent sub Gratiae divinae alas?

(i) quo de vid. D. *Ludolfus* l. c. n. 37. qui *Judeorum* fœmi-
 nas de hoc more audientes ridere ait, tanquam ignorantes,
 quid puellis abscindi possit. (k) Cod. *Jevam*. cap. 8. fol. 71.

א"נ קסבר קטן כשנולד מהול אין צריך להטيف ממנו דם ברית
 i. e. *R. Elieser existimat, non*
opus esse, ut à puero sine præputio genito stillare curent sangui-
nem foederis. Quo cum consentire Autorem הלכות

גרורות aliosque *γωμολόγας*, tradit *R. Moses de Koxi*,
hile. Issure bia fol. 40. c. 4. l. 31. seqq. פקק ב"הג דקטן

שנולד כשהוא מהול אינו צריך להטيف ממנו דם ברית וסובר כמו האמוראים שאומר כן בפרק
 רבו אליעזר דמילה h. e. cap. 19. Cod. *Schabbath* f. 135. a.

ubi l. 8. dicitur: וב"ה אומרים אינו צריך i. e. *Sectæ*
Hilleliane addicti existimant, non opus esse ex istiusmodi puero
extrahatur sanguis foederis. Vid. *Tosiphta* ad l. h. item

Cod. *Jevam*. f. 72. a. (l) *Rabbeni Ascher* ad *Jevam*. fol. 135.

modò à quibusdam, sed & ipsimet, eo non obstante, *Baptismum* sumòperè æstimant necessarium. Omnes verò in fœmellis, & exfectis *Baptismum* solum rem. omnem conficere uno fatentur ore.

§. 23. Proinde sollicitè admodum disputant ^m de

בריש הערל פליגי ר"א בר שמעון c. i. l. 6. seqq. ורבנן בגר שנתגייר כשהוא מהול אם נמול ביום ובלילה אבל כולו מורו דצריך הטפת דם ברית ויש ליתן טעם לדבריהם דגולד כשהוא מהול שלא היתה לו ערלה מעולם אין צריך אבל גר שהיתה לו ערלה וסילתו לאו כלום הוא צריך להטיף ממנו דם ברית / ומיהו אם נכרת כל הגיד ובא להתגייר נראה שאין סילתו מעכבתו מלהתגייר i. e. *In principio capitis Octavi Cod. Jevammoth f. 71. a. disputant inter se R. Elieser f. Simeonis, & Doctores nostri de Profelyto, qui in coetum recipitur jam apella existens, utrum circumcidendus sit die aut nocte. Sed omnes fatentur, quod destillatio sanguinis fœderis omnino sit necessaria. Nec deest verbis ipsorum ratio. Qui enim apella genitus est, cum præputium nunquam habuerit, nil indiget. Sed Profelytus, qui præputium habuit, quia circumcisio ejus in Gentilismo facta nullius est momenti, omnino opus habet, sanguis fœderis ex ipso destilletur. Enim vero si, cui virga tota excisa est, ambiat Profelytismum, videtur ipsius circumcisio non impedire, quo minus fiat Profelytus: nam fatentur Sapientes, quod solus Baptismus sufficiat. Vid. R. Moses de Koxi hilc. Issure bia fol. 40. c. 4. post med. Epiphanius lib. de Mensuris & pondere num. 16. p. m. 172. Rabbenu Jacob in Jore Dea num. 268. qui est hilc. Gerim. superiori Patris sui sententiâ recitatâ, subjicit: זכר כתב גאון סריס שבא להתגייר נכנס תחת כנפי השכינה באשה*

Aique ita scripsit Gaon, si Eunuchus accedat, ut fieret Profelytus, ingreditur sub alas Gratiae divinae perinde ut mulier. (m) Cod.

de muliere quâdam gentili, quam servus R. Chijæ f. Immi baptizari curaverat uxoris nomine, utrum reputandus ipsi sit hic *Baptismus*, ut perfecta declaretur Profelytissâ, ejusque filia, si quam pareret, reddatur legitima, quæ nuberet Sacerdotibus; an verò nova instituenda veniat initiatio per *Baptismum* solenni modo susceptum. In eo quippe cardinem rei verti, non inter solos Judæos obtinet: Sed ejus fama dudum quoque ad ipsas emanavit gentes. Arrianus n diu multos Judaismum simulare asserit, quamdiu non

E 3

sunt

*Jeram. f. 45. b. l. 25. seqq. עבדיה דר' חייא בר אמי אטבלה להחיה נכרית לשם אנתתא אמר רב יוסף i. e. Servus R. Chijæ f. Immi baptizavit aliquam gentilem nomine Uxoris. Dixit R. Joseph, poterimus legitimam pronunciare eam ejusque filiam? h. e. ut Glossa interior explicat: והיות גיורת גמורה וא' עפ' שלא טבלה לשם גירות ואמר לקמן לעולם אין גר עד שימול ויטבול דטבילת נרה בלקה לה לשם גירות דנכריה לא טבלה לנדותה i. e. possumus legitimam pronunciare eam, ut sit profelytissa perfecta, quamvis non baptizata sit ad profelytismum, dicaturque infra, nunquam profelytus sit, donec circumcisisus baptizetur. Lavacrum quippe menstrui reputatur ipsi loco Baptismi ad Profelytismum. Ethnica enim non solet lavari ob menstruum. Ita pronunciant re jam confectâ, in gratiam prolis, ne illegitimarum numerus cresceret in infinitum. Vid. *Alphes l. c. p. m. 15. b. l. 8.* Multa in hoc casu permittuntur, quæ re integra neutiquam concessa. Certè in profanis etiam merfionibus intentio usque eò illis erat necessaria, ut eâ neglectâ, actio subinde fieret irrita. Vid. *Cod. Chagiga c. 2. §. 6. it. fol. 19. b. l. 29. seqq. (n)* in *Ephesum l. 2. c. 9. circ. fin. τί ἐν σωϊκὸν λέγεις σεαυτὸν;**

sunt baptizati. Quod si quos *Baptismum* recepisse constet, illis de sincero Iudaismo non amplius movendam litem: quasi eo jam obsignatis sigillo, quod fallere planè nesciat.

§. 24. *Subsunt* autem *Baptismo* huic penes Iudæos omnes omninò alienigenæ, cujuscunque sint sexus atque ætatis, extra foedus cum Deo geniti, cum primum ad ipsorum accedunt religionem, totius

τί ἐξαπαλᾷς τὰς πολλὰς; τί ὑποκρίνη ἰσθαῖον ὡς Ἕλληνας; ἔχ' ὅρα, πῶς ἕκαστος λέγειται ἰσθαῖος; πῶς Σύρος; πῶς Αἰγύπιος, καὶ ὅταν ἴνα ἐπαμφοτερίζοντα ἴδωμεν, εἰώδαμεν λέγειν, ἔκ ἐστὶ ἰσθαῖος, ἀλλ' ὑποκρίνεται ὅταν δ' ἀναλάβῃ τὸ πάθος, τότε ἢ βεβαυμένον καὶ ἡρημένον, τότε καὶ ἐστὶ τὸ ὄντι, καὶ καλεῖται ἰσθαῖος. ἔτι καὶ ἡμεῖς ὁδοῦ ἀπὸ τῆς αἰτίας, λόγῳ μὲν ἰσθαῖος, ἔργῳ δ' ἄλλο τι. *Quid igitur* (Philosophiam nudis verbis venditantes increpat,) *apellas te Stoicum?* quare decipis tam multos? quam ob causam Græcorum personam induis, cum sis Iudæus? an nescis, quare dicatur quisque Iudæus, quare item Syrus, quare Ægyptius, ut quum viderimus quempiam animo utrinq; ancipiti, dicere solemus, Iudæus non est, sed simulat: quum autem susceperit affectum Baptizati, & inter Sectatores asciti, tum reverà & est & appellatur Iudæus. Ita & nos quoque Parabaptistæ s. malè initiati sumus, dum quisque verbotenus duntaxat Iudæus est, reverà autem aliud quiddam. (o) De adultâ quidem ætate res manifesta. Sed ne Parvulos quidem eximendos esse, multa comprobant. *Maim. hilc. Issure bia c. 13. §. 7.* גר קטן מטבילין אותו על דעת ב"ד שזכות היא לו *Profelytum minorennem baptizant ad consensum Senatus, quod hoc ipsi proficuum.* Desumpta hæc (quæ & in *Smag* extant p. 40. c. 3. l. 7.) è *Cod. Cethubboth fol. 11. a. l. 4. seqq.* אמר רב הונא גר קטן מטבילין אותו על דעת ב"ד פאי קט"ל דזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו

rius legis in se recepturi jugum. Quilibet vero pro
te atque posteris suis nondum genitis ita initiatur,
ut deinceps in Sanctitate editi *Baptismum* non recipi-
ant amplius, parentibus post suum *Baptismum* jam
factis Israelitis; ad quorum posteros non spectat
initiationis *Baptismus*. Imò infans à matre adhuc
gentili conceptus, si gravida baptizetur profelytissa,
fa-

תנינה זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם
i. e. *Rab Hunna* inquit, *Profelytum parvulum*
baptizant ad sententiam Senatus. Quidnam est quod hoc nobis
reddit probabile? quia id ipsi est proficuum. In rebus autem
homini profuturis ejus non semper expectant consensum. Nota
est thesis illa *Mischnica*: absolunt hominem etiam nescium; sed
non condernant, nisi conscium. וקטן לאו בר ריעה הוא
Parvulus siquidem, ut *Glossa* ait, *usum judicii*, aut *notitiam*
nondum habet. *R. Ascher ad Jevam*, f. 135. c. 2. l. 12. seqq.
hâc recitatâ sententiâ, subjicit: וכן מצינו באבותינו
שנכנסו לברית והיו בהם כמה יונקי שרים
atque ita invenimus *de Majoribus nostris*, quod in *foedus* introie-
runt, tot inter eos infantibus, qui uber augebant matrum, existen-
tibus. Vide *suprà* §. 20. In *Cod. Cethub.* c. 1. §. 2. mentio
fit הגיורת שנתגיירו פחותות מבנות ג' שנים
Profelytissarum, *infra tertium ætatis an-*
num ac diem unum in gremium Ecclesie Judaice receptarum. Ad
quam thesin in *Gemara* f. 11. a. l. 14. seqq. annotatum est:
עסקינן בגר שנתגיירו בניו ובנותיו עמו דניחא
להו במאי דעביר אבוהון אמר רב יוסף הגדילי
יכולין למחות (ולומר אי אפשר להיות גרים וחוזרין
(sermonem in ea fore de *Profelyto*, *cujus filii filiaque*
cum ipso simul amplectantur Judæorum fidem; *queis consultum*
ducatur, in eo acquiescere, quod ipsorum facit parens. Quod si
adoleverint, ex sententia *Rab Joseph* integrum ipsis, impunè rece-

facta, in lucem deinceps editus, sub foedere jam est, & si puer, non nisi circumciditur p. Qui verò nati jam erant, non participant de foedere, nisi media initiationis eodem modo recipiant, quo parentes.

§. 25. Venerationem Ritui conciliat Antiquitas, divinaque, quam habere creditur, *Origo*. Falluntur, qui ejus natales non ultra *Johannis praconium* extendunt. Scriptura pariter ac Josephus de Hujus Baptismo loquuntur, tanquam ritu dudum in Ecclesiâ Judaicâ recepto. Utrunque magis occupatus descri-

dere, ac, ut Glossa adjicit, dicere, non placet nobis esse Profelytos; redibimus inde, quò sumus digressi &c. Rabbenu Jacob in Jore Dea num. 268. p. m. 47. c. 4. l. 22. seqq. קטן שגירו אביו או גירוהו בית דין יכול למחות כשיגדיל ואין דינו כישראל מומר אלא כגוי גמור בר' א' כשל' א' נהג מנהג יהדות משהגדיל אבל נהג מנהג יהדות משהגדיל שוב אינו יכול למחות ואם חזר בו דינו כישראל מומר i. e. Parvulus quem Parentes aut Senatus ad Profelytismum adduxere, potest annihilare illud, factus majorennis; neque in eo observantur leges Israelitae Apostatae, sed habetur pro Gentili perfecto. De quo nam haec dicuntur? De eo, qui majorennis factus, nunquam more Judaico se gesserit: quod si fecerit, non potest ulterius recedere; aut deficiens, jura incurrit Israelitae apostatae. (p) Cod. Jevam. f. 78. a. l. 14. 41. Maimon. hilc. Issure bia c. 13. §. 7. R. Jacob in Jore Dea num. 268. p. m. 47. l. 19. R. Moses de Kozî Pr. Neg. 116. fol. 40. c. 3. l. 9. אמר רבא נכרית מעוברת שנתגיירה בנה אין צריך טבילה ר"ל לשום גיור i. e. Rabba inquit, Si Ethnica gravida profelytissa fiat, ipsa baptizata, ejus proles Baptismo non indiget. nimirum, ut Glossa adjicit, ad Profelytismum, quia in hunc finem ei imputatur suae matris Baptismus.

scribitur in ejus abrogando abusu q, quam confir-
 mandâ institutione. Populus accedit ad eum copio-
 sissimè r, tanquam rem usurpaturus jam diu notam.
 Legati Procerum Israëlitarum missi ad Johannem s,
 non de Baptismo ipso quæstionem movebant, tan-
 quam ritu aliquo inusitato; sed de autoritate, quâ in-
 structus eum etiam apud eos adhiberet, qui in fœde-
 re cum Deo erant geniti.

§. 26. Jam Davidis tempore immensus Prose-
 lytorum numerus ad Ecclesiam judaicam accessisse
 perhibetur t, Regis erga exteros motus benevolen-

F tia

Tosiphta ad *Cod. Cethub.* f. 11. a. l. 25. superioribus *Gemarae*
 verbis annectit: והיו גר מן התורה דישראל גמור
 הוא ואית ליה ממון מן התורה כגון שירש את
 אמו i. e. *ex ipsa lege reputatur Profelytus, & est Israë-*
lita perfectus, habetq, de lege opes, ut v. g. hereditatem adeat
matris &c. (q) *Matth. 3. v. 2. 8. 11. &c. Joseph. Antiq.*
l. 18. c. 7. p. m. 626. F. τῶν κλεινῶν ἡρώδης ἀγαθὸν ἄνδρα,
καὶ τοῖς Ἰουδαίοις κελεύοντα ἀρετὴν ἐπασκῶσιν, καὶ τὰ πρὸς
ἀλλήλους δικαιοσύνη, καὶ πρὸς τὸν θεὸν εὐσεβεῖα χρωμένοις,
βαπτισμῷ συνιέναι. ἔτο γὰρ καὶ τὴν βάπτησιν δωδεκτὴν
αὐτῷ φανείας, μὴ ἐπὶ τινων ἀμαρτιῶν ὀργαίτησιν χρω-
μένων, ἀλλ' ἐφ' ἀγνείᾳ τοῦ σώματος, ὅτε δὴ καὶ τῆς ψυχῆς
δικαιοσύνη προσεκκεκαθαρισμένης. i. e. Hunc interfecit Hero-
des virum bonum, jubentemq, Judeis virtutem exercentibus, ac
erga se mutuo justitie, erga Deum verò pietati studentibus, Ba-
ptismo se committere. Ita enim & Baptismus Deo gratum futurum,
si non ab uno tantum alterove peccato abstineant, sed puritatem cor-
poris addant demum animis justitiâ prius optimè perpurgatis.
 (r) *Matth. 3. v. 5. ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν ἱεροσόλυμα καὶ*
πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ πᾶσαι ἡ περιχωρὸς ἱερδάνῃς (s) *Joh. 1.*
v. 19. 25. (t) Cod. Jevam, f. 79. a. postquam prolixè

tiâ. De quibus omnibus persuasus est Maimonides ^ו,
quod Baptismo usi fuerint externo gratiæ medio.
An Salomon & Simson in convertendis uxoribus suis,
quas non nisi Profelytissas duxisse creduntur à Ju-
dæis

narratum fuerat, quomodo David ad reconciliandos
Gibeonitas, septem viros posteritatis regiæ suspendi
permiserit, in causas inquirunt relictorū in ligno cada-
verum, contra expressa Deuteron. 21. vers. 23. verba, h. m.

א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק מוטב שתעקר אות
אחת מן התורה ויתקדש שם שמים בברהסיה
שהיו עוברים ושבים אומרים מה טיבן של אלו
הללו בני מלכים הם ומה עשה פשוט ידיהם
בגרים גרורים אמרו אין לך אומה שראויה
להדבק בה כזו ומה בני מלכים כך בני
הדיוטות על אחת כמה וכמה ומה גרים גרורים
כך ישראל על אחת כמה וכמה מיד נתוספו

i. e. Respondet R. Johan-
nes nomine R. Simeonis f. Jozadaki: benè se res habet, unâ de lege
literâ eradicatâ, si exinde sanctificetur nomen cœlorum publicè.
Transseuntes quippe dicebant, quanti estimantur illi! hi certè Regum
filii sunt. Et quid mali commissum? extenderunt manus suas adver-
sus Profelytos suapte opera attractos. Inferebant, nullam esse gentem
huic similem, quæ equè digna sit, ut ei quis adhæreat. Nam si hæc in
Regum filiis, quanto magis in privatorum! Et si tanti estimatur Pro-
felyti sua sponte tracti, quanto majoris Israëlita. Illicò accesserunt
Isræliitis centum ac quinquaginta millia. Conf. Glossa exterior
ad tit. cit. f. 24. b. & Vid. i. Reg. 5. 29. c. 9 22. 2. Chr. 2. 17.

(u) hilc. Issure bia c. 11. §. 15. היו גרים הרבה
מתגיירים בימי דוד ושלמה בפני הדיוטות והיו
בית דין הגדול חוששין להם לא דוחין אותן אחת
i. e. Profelyti plurimi facti sunt in diebus Davidis
& Salomonis coram privatis, de quibus solliciti admodum fuere
viri Synedrui Magni; non repulere eos, posteaquam baptizati

dæis *, aliquod externum adhibuerint elementum ; & quodnam illud fuerit, non offendi ullibi speciatim ab Ebræis expressum. Qui, licet in *Jetbro* Baptismum applicatum asserant † ; sui tamen asserti nullum è Scriptura norunt producere fundamentum. De Profelytis *Abrahami* ac *Saræ* operâ conversis ‡, uti res ipsa est incerta : ita multò incertius medium, quod in recipiendis illis fuerit adhibitum.

F 2

§. 27.

fuerant &c. (x) idem *Maim.* l. c. §. 14. seqq. אל יעלה על דעתך שמשון המושיע את ישראל או שלמה מלך ישראל שנקרא ירוד ה' נשאו נשים נכריות בגיותן אלא סוד הדבר כן הוא — כל החוור מן הכותים בשביל דבר מהכלו העולם אינו מגירי הצדק — ולפי שגיר שלמה נשים ונשאן וכן שמשון גייר ונשא ודבר ידוע שלא חזרו אלו אלא בשביל דבר ולא על פי ב"ד גיירום חשבן הכתוב כאלו הן כותיות ובאסורן עומדין i. e. *Ne tibi in mentem veniat, ac si Simson Redemptor Israël aut Salomon Rex Israël, quem Scriptura dilectum Dei vocat, uxores duxerint alienigenas in Ethnicismo suo subsistentes. Sed rei mysterium ita se habet: quicumque Gentilium convertit se ob rem aliquam è vanitatibus mundanis, non est è numero Profelytorum justitie. Cum itaque Salomo converteret mulieres easque duceret uxores, similiterque Simson ducendam converteret; ac res nota esset, nullam istarum accessisse, nisi propter rem aliquam mundanam. Præterea quoque nec Senatum de illis convertendis consulissent: reputavit eas Scriptura, ac si adhuc gentiles forent, prohibita quæ nubant Israëlitis.* (y) in *Zennorena* fol. 83. c. 1. cit. *D. Pfeiff. Antiq. Dec. 1. Pos. 1. § 5.* (z) In *Bere-schith Rabba* f. 24. c. 3. l. 5. seqq. ad verba *Gen. 12. 5.* & *animam istam, quam fecerant in Haran, annorant:* א"ר אלעזר בר זימרא אם מתכנסין כל באי העולם לבראה אפילו יתוש אחד אינן יכולין לזרוק בו

§. 27. Id verò nullum prorsus meretur assensum, quod *filiam Pharaonis* ad rivum descendentem lotum, Rabbi Johannes statuat, eo ipso baptizatam fuisse ad Profelytismum ^a. Talistunc erat Judæorum status, qui non facile aliquem, nedum Majestatis sobolem in sui traheret assensum. Nulli eam comitati leguntur Ebræi, religionis fundamenta instillantes, ejusque audientes confessionem ^b. Ipsam quoque avitæ deinceps inhæsisse religioni, non modò silentium Scripturæ contrarium asserentis adstruit; sed & Mosis educatio. Quippe quem in Ægyptiorum

נשמה את אמ' ואת הנפש אשר עשו אלה אלו
הגרים שגירו ואם כן שגירו למה אמר עשו אלה
למקד שכל מי שהוא מקרב את הנכרי ומגירו
כאלו בראו ויאמר אשר עשה למה נאמר אשר
עשו א' חונא אברהם היה מגיר את האנשים
i. e. *Eliezer f. Simra*
dixit, si vel maxime omnes mundi incole congregarentur, ut
crearent etiam muscam unicam, non possent animam ei infun-
dere. Et hic dictum est: animam quam fecerunt. Enimvero intelli-
gantur hic Profelyti, quos converterant. Quod si saltem,
converterunt eos, quare dicitur fecerunt? ut te erudiat,
omnem qui admovet alienigenam, eumque ad fidem convertit,
perinde se habere, ac si eum creasset. Dicendum verò fuisset,
quam fecit: quare autem dicitur in plurali quam fecerunt?
respondit R. Hunna, Abraham convertit masculos, Sara autem
fœmellas. (a) Cod. Sota fol. 12. b. l. i. Megilla fol. 13. a.
l. ii. ותר בת פרעה לרחוץ על היאור וא' i. e. quando
Exod 2. 5. filia Pharaonis descendisse dicitur, ut lavaret ad
rivum, R. Johannes inquit, descendisse eam, ut se ablueret ab
idololatriæ cultu domus patris sui. Glossa annotat לרחוץ
לשון גירות לטבול lavare idem esse ac Baptizari, quo
sensu sumitur in Profelytismo. (b) Vide infra §. 38.

sapientia educari curavit^c, non Ebræorum: rationem secutura procul dubio contrariam, si semel imbuta fuisset fide Judaica. Ad *Ægyptios* ipsos cum nonneminē^d ejus Originem derivare velle, non satis tutum judico. Dubium adhuc, an nudam religionem amplexuros æquē illi lavacro initiarint, ac eos, qui sacris erant defuncturi. Recenti² insuper est Apuleji exemplum^e, quā ut veram nobis viam monstret. Præterea vehementer ambigo, an non magis dicendum, *Ægyptios* ab Abrahamo, Jacobo, Josepho, aliisque Judæis accepisse*, si quem rituum communium usum habuerint; quā hos ab illis.

§. 28. Neque etiam vestigia legerem istorum^f, qui asserunt, à Judæis *Baptismum* circumcisioni fuisse superadditum, ob odium Samaritanorum, à quibus & ipsis circumcisis hoc modo different. Recentius est odium^g, quo erga hanc gentem flagrabant, quam ut in ejus initiis figamus pedem. Baptismi usus inter Judæos obtinuit, antequam vel nomen Cutthæorum, quos Samaritanos vocant, illis innotesceret^h. Adhæc si Ebræorum hypothese paulò post tradendæ insistas, Samaritani non minus ac alii vel Judæi vel profelyti, primū in fœdus cum Deo recepti fuerunt mediante baptismo: à quibus proinde Judæi originarii, & ipsi non nisi in Majoribus suis, primū fœdus cum Deo ineuntibus, baptizati, hoc modo nil differrent quicquam.

F 3

§. 29.

(c) Act. 7. 22. ἐπαιδεύθη Μωϋσῆς πάση σοφίᾳ Αἰγυπτίων,

(d) *Marsham. Can. Ægypt. Sec. IX. p. m. 200.* (e) Vid infra,

*Vid. *Joseph. Antiq. l. I. c. 9. p. m. 17. Conf. Prisdieux de Sap.*

Ægypt. (f) *Schik. de Jur. Reg. c. V. theor. 17. p. m.*

3:9. *Mayer. Phil. S. P. I. p. 91.* (g) Vid. *Esdr. 4. 1.*

seqq. *2. Reg. 17. 24. seqq.* (h) Vid. §. 26, lit. (u) §. 30.

§. 29. Si certum foret, *Jacobum Patriarcham* captas à filiis Mulieres Sichemitidas secum retinuisse, in familiam suam ac religionem cooptatas: non careret probabilitate, ab Eo derivare hunc, quem describimus, Baptismum. Idola enim exterminaturus, quæ intra eas, simul jubet ut *mundentur* i. Aben Esræ ac Abarbanelis interpretatio, qui *lotionem corporis* hâc voce intelligunt^k, textui valdè congrua est, ac plurimorum obtinuit assensum. Verum nullibi traditur, illas à Jacobo fuisse conversas. Odium à quo ergà maritorum occisores fervebant, altius erat infixum, quàm ut intra tantillum temporis spatium ex ipsarum deleretur animis: facinus verò à filiis Jacobi commissum, atrocius, quàm ut amorem ingeneraret illis erga religionem istorum, qui fidem servarant pessimè. Profligata sectariorum vita ab optima etiam religione animos avertit ambientium. Adhæc brevior erat mora, qua intra domesticos Jacobi fuerant versatæ, quàm ut intra illam de capitibus fidei sufficienter potuerint erudiri, tantoque dignè præparari negotio. Præterea non solos hospites alloquitur, sed domesticos omnes^l, qui hâc initiatione non indigebant. Finis quoque lustrationis istius expressus est alius. Votiva factururus erat sacrificia^m, non homines novo initiaturus cultui. Etiam ibi lustrationem viguisse, notum est.

(i) Gen. 35. 2. (k) ille שִׁירְחָצוּ הַגּוֹף i. e. ut lavent corpus: hic f. 99. c. 3. l. 17. וְרָחֲצוּ גּוֹפְכֶם & lavate corpus vestrum. (l) l. c. & dixit Jacob ad domum suam, & ad omnes qui cum ipso. (m) l. c. v. 1. fac ibi altare &c. Joseph. Antiq. l. 1. c. 21. p. m. 34. Deus Jacobo per visum bono animo esse jussu, imperat, ἀγνίσαντες δὲ τὰς σκηναίς, ἰουίας ἑστηπλεῖν αἰς τὸ πρῶτον ἀπὸν εἰς τὴν μεσοπλάμιαν, ὅτι τῇ

est. Nec quicquam in hanc rem faciet exterminatio Deorū alienigenæ. Ex Syria enim Labanis Teraphim attulerat Rahel ⁿ, è Sichemitis nuperrimè opima spolia filii; in quibus Deorum vel imagines extitisse, vel alia pretiosa ad ipsorum cultum pertinentia, non improbabile ^o.

§. 30. Communis inter Judæos Antiquos circumfertur sententia, Baptismum ceu medium initiandi à Patriarchis ad Profelytos derivatum ^p, inde à tempo-

ὁψει τὸ ὄνειρος ἠυξάτο, lustrare tentoria, sacrificiumque, quod olim post somnium illud in profetione Mesopotamena voverat, persolvere. (n) Joseph. l. c. pergit: ἀγνίζων ὅτις ἐπομένους, σπυγχνάει τοῖς λαβαῖς θεοῖς. ὃ δὲ ἠπίετο ὑπὸ τῆς ῥαχὴλ καὶ πέντας. καὶ αὐτὸς ἐκρυψεν. Dum lustrat, incidit in Labani Deos: nesciverat enim, Rachelem eos furatam. quos abscondidit &c. (o) Abarb. l. c. l. 15. seqq. הסירו את אלהי הנכר כלומר אני ידעתי כי יש בידכם כלי עכ"ם הרבה ממה שלקחתם בעיר הזאת הסירו אותם מכם כי הם תשמישי עכ"ם ואינם קדוש i. e. *removete Deos alienigenæ, q. d. novi intra vos esse vasa idololatræ plurima de eo, quod surripuistis in hac urbe. Removete ea ex vobis; sunt enim idolorum Utensilia, neutiquam apta sancto illi, quem petimus, loco.* (p) ad verba Num. 15. 15. *Uti vos, ita quoque peregrinus sit, in Cod. Cerith. c. 2. f. 9. a. l. 7. seqq. Talmudistæ annotant: לכם הוקשהו ולא לדבר אחר לקרבנותיכם ר' אומר ככם כאבותיכם מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דם הם לא יכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דם i. e. Vobis assimilavi eum, non res alii, Vestris sacrificiis. Rab inquit: sicut Vos i. e. Patres vestri, quomodo verò Patres vestri? non introierunt in foedus, nisi per circumcisionem, Baptismum, & asperisionem sanguinis. Ita nec illi recipientur in foedus,*

ribus promulganda legis in gente sua obtinuisse, ab ipso Deo institutum. Hic enim publicaturus in monte Sinai legem suam, quæ conditiones comprehendere, de quibus utraque pars foedus contrahentium convenire debebat; Mosi jubet, ut descenderet ad populum consecratum eos, lavaturos vestes ^q. Quod non modò ad tenorem præscriptum sanctè exsecutus legitur ^r; sed & post legem jam promulgatam, mactati sacrificii sanguine totum conspersisse populum ^s. Cum itaque Judæis nulla statuatur aspersio sine prævio baptismo, nec vestium injungi dicatur lotio, ubi non simul totius corporis indigitetur merfio. *Exinde Baptismum ritè institutum & celebratum autumant ^t.*
Sed

nisi per circumcisionem, Baptismum, ac sanguinis asperfusionem.
(q) Exod. 19. v. 10. (r) l. c. v. 14. & descendit Moses de monte ad populum, & consecravit populum illum, qui laverunt vestes. (s) Exod. 24. 8. & accepit Moses sanguinem istum, & aspersit super populum, & dixit, ecce sanguis foederis, quod pepigit Deus vobiscum ad omnia verba illa. (t) Cod. Jevam. f. 46. b. l. i. seqq. בטבל ולא מל כולי עלמא לא פליגי דמהני כי פליגי במל ולא טבל ר"א יליף מאבות ורבי יהושע באבות נמי טבילה הוה מנא ליה אילימא מלך אל העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלותם ומה במקום שאין טעון כיבוס טעון טבילה מקום שטעון כבוס אינו דין שטעון טבילה ודילמא נקיות בעלמא אלא מהכא ויקח משה את הדם ויזרוק על i. e. De Baptizato, qui non circumcissus, nemo in hoc mundo litem movet, quò minus sit legitimus: sed disputant de circumciso, qui non fuerit baptizatus. R. Elieser, ad justificandum eum ad Patriarchas provocat: R. Josua verò Baptismum itidem in Patriarchis extimise asferit. Unde nam id habet? an dicam

Sed nec immeritò quis urgeat *injunctam consecrationem*. Hæc enim immersione fieri usque eò consuevit, ut Talmudistis *consecratio manuum pedumq;* in templo
 G fre-

ex verbis Exod. 19. 19. *abi ad populum hunc, consecraturus eos hodie & in crastinum, & lavent vestes suas. quid enim? an quo loco nulla jubetur vestium lotio, Baptismum necessarium dices, (quemadmodum, verba sunt Glossæ interioris, qui communem passus noctis pollutionem, jubetur Lev. 15. 16. aquis lavare, immundus ad vesperam usque, vestium lotionem omisâ)! & non æquum foret, ut ibi baptismus seu corporis immersio adhiberetur, ubi lotionis vestium expressa sit mentio? Quod si quis dixerit, civilem hic intelligi munditiam, quâ nitidis & puris compareant vestibus coram divina Majestate. Conf. Jos. Ant. 3. 4. p. 77. F. tunc R. Josua sententia fundari poterit verbis Exod. 24. 8. & accepit Moses sanguinem istum & aspersit super populum. Cum recepta sit doctrina, nullam fieri asperisionem sine Baptismo præeunte. Conf. Tosiphta l. c. pluribus. Maam. hilc. Issure bia c. 13. §. 13. טבילה היתה במדבר קודם מתן תורה שנאמר וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלותם i. e. Baptismus in deserto obtinuit ante promulgationem legis, sicut dicitur: & consecra eos hodie ac cras, & lavent vestes suas. Quomodo enim sub vestium lotionem imperatâ, simul comprehendi existimet corporis ablutionem, sequens ejus Canon indicat, qui extat Hilc. Mikvaotb c. 1. §. 2. בתורה כל ומקום שנאמר בתורה רחיצת בשר וכיבוס בגדים מן הטומאה אינו אלא טבילה כל הגוף ubicunq; in lege jubetur abstersio carnis, & lotio vestium ob immunditiam, nil intelligitur aliud quam corporis totius immersio. Vid. R. Moses Mikkozi Pr. Neg. num. 115. p. m. 40. c. 2. l. 13. fin. Bechai Com. in legem fol. 87. c. 2. מכבוס הבגדים למדנו טבילה הגוף וכן דרשו ר"ז במכילתא אין לך כבוס i. e. a lotionem vestium discimus בגדים שלא והא טעון טבילה baptismum corporis. Et sic exposuerunt Doctores nostri p. m. in*

frequens, nil denotet aliud, quam ipsorum tinedio-
nem^u. Quam eò magis hoc loco concipere fas est,
quò manifestius cum *vestium lotione* coniungitur, pa-
rum procul dubio effecturâ, polluto corpore. Quin
& fuga consuetudinis conjugalis imperata simul non-
nemini probabiliorem reddit hanc sententiam^x. Ab

ista

Mechilta, numquam lotio vestium tibi iungitur, quin obligatio
significetur ad Baptismum., (u) Conf. Cod. Joma c. 3. § 2. 3.
7. &c. *Maim. hile Biath hammikdash* c. 5. §. 1. מצות עשרה
לקדש כהן העובד ידי ורגלי ואחר כך יעבוד
שנאמר ורחצו אתהם ויבשו סמנו את ידיהם ואת
רגליהם וכתב שעבר ולא קדש ידיו ורגליו
שחתות חטם כמותה בידו שמום שנאמר ורחצו
ימותו i.e. *Precepto Affirmatio obligat sacer-*
dos, ut ministraturus consecraret manus suas pedesq;, ac tum de-
niq; fungatur officio, sicut dicitur: *Exod. 30. 18. & lavent Aaron*
ac filii ejus de ista manus suas pedesq;. Quod si quis Sacerdos
ministret, manibus ac pedibus suis manè non consecratis, mortis
reatum contrahit per Deum inferendæ. Quia dicitur *l.c. v. 21.*
lavent se aquis, ut ne moriantur. Vid. de tali consecratione,
quam Scriptura ferè lotionem vocat, totum cap. cit. *Mai-*
monidis. Nonnulla ad *Sil. hile* (u) *Aben Ezra*
Comment. ad Exod. 19. 10. Bibl. Bas. sig. b. d. a. long.
וטעם וקדשתם שיהחצו במים דוורה על זה וכבשו
שקלותם ככה וואם לא יסבס ובשרו לא ירחץ על
כן אמר משה אל תגשו אל אשה מעתה ויהיו
קדושים ולא טמאים וכו' שנגש אל אשה ויתקדש
כדורן וזה מהקדשת מטמאתה i.e. *sensus vocis*
consecrabis eos, est, ut lavent se aquis. Id quod confirmat ad-
jecta verba: *& lavent vestes suas*, more quo aliàs hæc duo
coniunguntur *Lev. 17. 16. & si non laverit, & carnem suam*
non lustravit. Propterea jussit *Moses v. 15. ne abhinc cum*
uxoribus consuecant; quò puri sint, nec coinquinati. Qui verò

ista quippe multæ hodiænum gentes purificant se to-
to corpore aquæ immerfo.

§. 31. Non est mei instituti, sollicitius hinc inquirere in primi hujus *Baptismi* circumstantias; quæ parcè admodum à Talmudistis recensentur, in Scriptura omittuntur penitus. Copia hominum tum temporis præsentium exigat, plures unà vel secundum familias, vel secundum sexum distinctos *baptizatos* statuamus. Sapientia ac Omnipotentia jubentis suadet, ut extra dubium ponamus, etiam in deserto & loco petroso non defuisse aquas, quæ tot hominum centenis millibus abundè suffecerint. Locus pascuosus, qualis hic describitur, herbâ ac gramine luxurians, nunquam est in totali aquarum penuriâ. Imò

G 2

eum uxore jam consueverit, consecret se, more quo Bathseba
 2. Sam. II. 4. se consecrasset dicitur, à contractâ per concubitum
 immunditiâ. Abarbanel ad l.c. f. 169. c. 3. l. II. fin.
 נכלל בקדושה ההיא מה שפירש מר"ע אל תגשו אל
 האשה ורחיצת הגופים והרחקת התאוות הגשמיות עד
 וכבשו שמלותם כרי שיהיו בנקיות וטהרה ואפשר
 שאמר וקדשתם היום ומחר על הרחיצה שירחצו
 ויזכו בימים ההם כי זה יקרא קדוש כמו שאמר קדוש
 ימים i. e. in consecratione hac comprehenditur id
 quod exposuit Moses Doctor noster p. m. verbis v. 15. ne acce-
 datis ad uxorem, item lotio corporum, & amotio corporalium con-
 cupiscentiarum, in tantum, ut & vestes suas lavent, quo in puri-
 tate appareant ac munditie. Imò nil obstat, quò minus dixerit :
 & consecrabis eos hodie ac cras, de lustratione ; ut lustrent se ac
 purgent istis diebus. Hec enim vocatur consecratio, quemad-
 modum consecratio manuum atq; pedum. (y) Exod. 3. r.
 c. 19. 13. Joseph. Antiq. l. 2. c. 5. p. m. 60. B. μωυσῆς χεῖρας
 ὡς ποῖ νεμῶν, ὅτι τὸ σινᾶϊον καλέμενον ὅρος ἄγει τὰ
 (d) 225. 887. 4. 1. (s) pp. 8. 2. pp. 1. 7. 2. m. 9. 7.

verò experientia magistra discimus, nullibi maiorem
 aquarum copiam inveniri, quam in montium abun-
 dantia; & maximos quosque fluvios, e maximis o-
 riri montibus. Philosophus exemplis id compro-
 bavit, ex omni Orbis parte petitis a. Quamdiu Israë-
 litæ aberrarent per loca plana, subinde querelas in-
 geminabant ob defectum aquæ b. Sed montium radi-
 cib' adhærentes, de eo nil movent amplius. Quo obser-
 vato nō op' ad nubiū aquas miraculosè demissas provo-
 ces, subnixus verbis Pauli: *Omnes per Moſen baptizati nube.*
 §. 32. Sequioribus cævis, singulis ad hunc a-
 ctum, ritè dispositis, à Judæis ad *Baptismum* adhibetur
aqua vulgaris ac usualis, five fluvialis ea fit, ac primum
 à scaturigine emanans; five, deficiente istâ, in con-
 cepta-

ποίμνια· τὸ τοῦ ἔστιν ὑψηλότατον τῶν τῶν ὄρων, πρὸς νο-
 μάς ἀριστον ἀγαθῆς Φυομένης πόας &c. *Moses aliquanto*
post egit pastum greges in montem, qui dicitur Sina; omnium in ea
regione celsissimum, & pascentis valde commodum, abundabat enim
herba &c. (z) *Arist. Meteorologic l. i. c. 13 Tom. i. p. m.*
767. fin. τὰ ρεύματα τῶν ποταμῶν ἐκ τῶν ὄρων φαίνεται
ρεόντα· καὶ πλεῖστοι καὶ μέγιστοι ποταμοὶ ῥέουσιν ἐκ τῶν μεγί-
στων ὄρων. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ κρήναι αἱ πλεῖστα ὄρεσι καὶ τό-
ποις ὑψηλοῖς γειννῶσιν. ἐν δὲ τοῖς πεδίοις, ἄνευ ποταμῶν
ὀλίγα γίνονται πάμπαν. οἱ γὰρ ὄρεινοὶ καὶ ὑψηλοὶ τόποι,
αἶον σπύγγῳ πυκνὸς ὑπερεμάμενος, καὶ μικρὰ μὲν,
πολλαχῇ δὲ διαπιδῶσι καὶ συλλείβει τὸ ὕδωρ &c. *Amnium*
fluxus e montibus corrivari cernuntur: atq; plurimi & maximi
amnes e maximis defluunt montibus. Pari modo & montibus
locisq; excelsis vicini sunt fontes plurimi: in planis verò latisq;
campis, pauci admodum sine fluvii sunt. Montana siquidem &
edita loca, tanquam sponsa quædam, locis incumbencia humi-
libus, pauxillatim quidem, sed multis ex partibus effundunt
stillantq; aquam. Vid. Veren. Geogr. gen. l. i. c. 16. prop.
5. p. m. 225. seqq. 228. seqq. (a) l. c. p. 768. 769. (b)

ceptaculo aliquo, arte ac opera humanâ facto, collecta. Amnes naturam habent fontium^d, aptique in quibus decurrentibus lavarent, quâcunque^c pollutâ imunditiâ, non curiosè nimis ad ipsorum attendentes capacitatem. Aquæ *Siloæ* vocantur *vivæ*, ut fontium; perindeque, ut horum, Sacerdotem lustrant combu-
ren-

G 3

Ex. 15. 22. c. 17. 1. Vid. Joseph Antiq. l. 3. c. 1. (c) diversi sunt pollutionû gradus, (*Maim. hilc. Mikv. c. 10. §. 6. seqq. Cod. Mikv. c. 2. §. 2. five istarû consideres durationem, five purificationem. Quoad hanc in primis eminet seminisfluus mas* (de fœmella vid. R. Mosad *Mikv. c. 5. §. 5. Hilc. Mikv. c. 1. §. 5.*), & *leprosus*; qui non purificantur, nisi specie aquarum optimâ. Harum sex recensent ordines *Talmudistæ* in *Cod. Mikvaoth* cap. 1. Supremum omnium obtinent scaturientes è fontibus. Ita est l. jam c. §. 8. למעלה מהם מים חיים שהן טבילה לזבין והזייה למצורעים. *Omnium dignitate sunt supremæ aquæ vivæ, h. e. secundum Glossam R. Mosi, scaturientes dulces, quæ lavacrum præbent seminisfluos, & asperisionem leproso, aptæ quoq; sunt, ex quibus consecretur aqua expiationis. De singulis hisce ritè purificandis Scripturâ usurpat aquas vivas. Vid. Gloss marg. l. c. it. cap. 5. §. 4.* (d) *Fluenta* הזוחלין כמעין. *Cod. Mikvaoth c. 5. §. 5.* *sunt instar fontium.* Ad quæ R. Simson: כגון נהרות שהן זוחלין כמעין הן לטהר בכל שהוא i. e. *Fluenta cujusmodi sunt fluvii, qui defluunt, per modum fontis se habent, ad purificandum quantulacumq; sint capacitate.* R. Maimon ad l. c. אמר שהמימות הנזולים מן המעין בנהרות הגדולים והנחלים משפטן ומשפט המעין אחד i. e. *indicat, aquarum è fonte decurrentium in fluviiis magnis ac amnibus, idem esse jus cum fontibus ipsis.* R. Sal. Jarchi ad *Cod. Schabb. f. 65. b. l. 6.* יש תורה מעין על נהרות המושבים i. e. *in amnibus è fonte derivatis ead, obtinet lex:*

54
rentem vaccam rufam *. Neque pluvia ipsorum per-
vertit aptitudinem, utur de lapsa copiosissime e. Quan-
quam enim aqua pluvialis non aliam naturam habeat,
quam conceptaculi, h. e. non purificet, nisi stagnans,
in decursu verò neutiquam f: cum fluvio tamen
commixta, hujus meritò induit naturam, plerisque
Judæorum adstipulantibus. Quippe semper præsu-
mi-

qua in fontibus ipsis. Vid. omninò Cod. Para cap. 8. §. 8.

*& 9. unà cum Comment. Maimonidis, * Cod. Para c. 3.*

§. 2. coll. R. Simson ad l. c. & c. 8. §. 10. (e) Raschi ad

Schab. l. c. שטהרין בוחלין שהנמשין שבתוכן

שטהרין בריבוי הוחלין ונתבטלו הנוטפין בהן

להוות זב וזבה טובלין בהן בשביל הוחלין.

i. e. Purificant se in torrentibus. Aqua enim pluvialis copiose

torrentium multitudini adjecta purificat, aquis pluvialibus intra

hanc quasi absorptis; ut etiam seminisfluvius vir ac femina idem

patiens immergant se illis licitè ob torrentem. Vid. ad lit.

(h). item Cod. Nidda fol. 67. a. (f) Cod. Mikvaoth c. 5. §. 5.

הנוטפין כמקור האה שטלantes sunt instar conceptaculi. Ad

quæ R. Simson: הנוטפין כגון מי גשמים כמקור

הן לטהר באשבורן רוקא ולהצריך ארבעים סאת

i. e. aquæ stillantes, cujusmodi pluviales, instar conceptaculi se ha-

bent, ad purificandum precise in scrobe ad minimum compre-

hendente quadraginta Sata. Tosiphta ad Cod. Schabb. f. 65.

b. §. ואמרין דאין מקור מטהר האה habet: שמה

באשבורן i. e. communis circumfer-

tur sententia, non purgare conceptaculum aquis decurrentibus, sed

unicè in scrobe stagnantibus. Vid. Raschi l. c. qui provocat ad an-

tiquissimum librum Torah Cohanim, ad Lev. ii. 36. Conf.

ad Cod. Nedarim fol. 40. a. §. אמר in Tosiphta ubi dicitur:

אין מי גשמים הנוטפין מטהרין בוחלין אלא

באשבורן כלומר דנקו וקיימי כדתניא בספרי

אין מה מעיין מטהר בוחלין אף מקור מטהר

mitur fluvius incrementa cepisse e fontibus suis ex
rupe se exonerantibus g ; atque adeo in quantum in-
tumesceat pluviis decidentibus , nil ipsius decedit apti-
tudini h. Proinde & ordinariè leguntur baptizati in

בזוחלין ת"ל אך מעיין ובור מעיין משהר בזוחלין
ומקוה באשבורן הילכך כל היכא דאיכא למיחש
i. e. aqua im-
brium destillantes non purificant in abveis seu decursu suo, sed
in serobe unice, h. e. in locum unum confluentes & subsistentes.
Prout in Siphri docetur, quomodo se habet fons? purificat in
decurfu. Ergone etiam conceptaculum purificabit in decursu?
Enimvero Lev. ii. 36. dicitur, veruntamen fons & cisterna.
Fons purificat in decursu, conceptaculum autem in serobe seu
stagno. Ergo, ubicumq; licet conficere quod aqua imbore destillan-
tes superent decurrentes fluviales, interdictum viget. (g) Sen-
tentia est Samuelis, celebrata, Cod. Schabb. f. 65. b. l. 5.
אמר נהרא מכיפיה מבריק אמר e petra sua augetur. Ad
quod Tosipta מבריק ומסלעו סלע מתרגם
כיפיה מנביעתו מיתברך ולא מימי גשמים
i. e. e loco suo ac rupe sua, quae chaldaice Cepha dicitur.
E scaturigine sua incrementa capit, nec ex aquis pluvialibus. Mox
subjicit, secundum hanc sententiam pronunciari in Scho-
lis Ebraeorum usitate. Vid. eandem Cod. Nedarim f. 40.
a. l. penult. Riceruoth c. 9. f. 55. b. l. 7. (h) Rabbenus
Nissim ad Cod. Nedarim f. 40. a. l. 55. נהרא מכיפיה
מתבריק מכיפיה מסלעו כלומר ממקורו הוא מתגדל
שאר פ' שאנו רואים שכשהגשמים יורדן נהרות
מתרבין ועיקר רבוי מקורן הוא כחאמר בפ'
סדר תעניות אין לך כל טפח וטפח יורד מלמעלה
שאר תהום עולה לקראתו טפחיום וגמצא שלעולם
זוחלין רבין על הנוטפין דהא לטפח של גשמים
איכא טפחיים דמעין הילכך לשמואל מותר לסבב

cipiuntur fluviiⁿ, ob aquas vel lutosas vel undicunq;
collectas; ad certos saltem & paucissimos purificandi
actus ° inepti pronunciantur. Quâ ipsâ exceptione fa-
tis

ליכא למיחש לזוחלין i. e. Pater Samuelis in diebus Nisan,
solicitus de nivibus liquefactis, non permisit filiabus suis, ut aquis
decurrentibus se immergerent. Et in diebus Tisri paradus in
amnem posuit sub plantas pedum ipsarum, propter lutum, ne lo-
tioni interveniat. Forte etiam ob verecundiam sexui isti familia-
rem. Permisit autem, ut in fluvio se immergerent, eo quod mense
Tisri non est, cur quis jure de aquis decurrentibus sit sollicitus. Re-
liqua copiosissima vid. l. c. in seqq. Glossa interior ad
Cod. Biccuroth f. 55. b. l. 10. כשהיו טובלות בנהר
ביומי תשרי היה עושה להם מחצלות של קנים
שקורין קלוי'יש ומשליכין לתוך המים ועומדות
עליהן וטובלות לפי שבימי תשרי יש טיט רק
בנהרות אצל שפתים וחושש שמא יעלה טיט
i. e. lavantibus illis
mense Tisri in fluvio, paradus fecit scirpeas, quas Claustra vocant;
ut illis in medias aquas injectis insistentes, sese immergant. Quum
enim in diebus Tisri lutum tenax sit ad oras fluminum, suspicaba-
tur, ne ascendat illud, ipsarum inherens pedibus, suoque inter-
ventu lotionem reddat irritam. (n) Cod. Para c. 8. §. 10.
מי קרמיון ומי פיגה פסולין מפני שהם מי בצים
מי ירדן ומי ירמון פסולין מפני שהם מי תערובת
ואלו הן מי תערובות אחר כשר ואחר פסול
שנתערבו שניהן בשרין ונתערבו בשרין ה' יהודה
פוסל i. e. aquae fluviorum Karmijon & Pigae ineptae sunt,
quia lutosae. Aquae Jordanis & Farmochi ineptae sunt, quia colle-
ctae ex variis. Iste vero sunt aquae ex diversis collectae, perinde est
sive altera sit legitima, & illegitima altera, si commisceantur inter
se. Utrâque legitimâ existente, si misceantur invicem, sunt legi-
tima. R. Juda autem declaravit ineptas. Sed, ut Glossae an-
notant, non pronunciant juxta R. Judam. (o) Semini-

tis evidenter cognoscitur, baptizari alioquin in fluviis
fuisse receptum p. Neque mulier alia de causa in por-
tu baptizari prohibetur q, quàm, ut ne pudore suffusa
ob civium præsentiam, negligeret omnia ritè exsequi;
nequaquam verò ob aquarum ineptitudinem.

H 2

§. 33.

flui scil., leprosi, ac vaccæ ruffæ. De his passim hoc ca-
pite. Jordanem etiam lavacro fuisse aptum, non modò
Baptismus Johannis demonstrat; sed & Naëmanis
2. Reg. 5. 10. 14. (p) Cod. Para cap. 8. §. 8. כל הימים
מטהרין בזוחלין ופסולין לזבים ולמצורעים ולקרש
i. e. *Omnia maria purificant in alveis*
decurrentia: sed inepta sunt feminifluis, leprosis, & ad conse-
crandum de illis aquas lustrationis. Quem effectum R. Juda
l. c. foli Oceano denegat, reliqua maria omnia sub lege
fontium comprehendens. Conf. ad l. c. R. Simson & Maim.
Equidem de fluviis, quorum aquæ fallunt nonnun-
quam, dubium movetur l. c. §. 9. itemque ap. R. Nissim
ad Cod. Nedarim f. 40. b. l. 10. seqq. sed non inepti judi-
cantur, nisi causâ aquæ deficientis ignoratâ; idque eo
casu, in solo aquarû decursu, neutiquam iis in scrobem
collectis. (q) Maim. hilc. Mikvaoth cap. 1. §. 11. אינה
טובלת בנמל מפני שמתבוישת מבני
העיר ואינה טובלת כהוגן ואם הקיף לה מפץ
i. e. *mulier* וכיוצא בו כדי להצניעה טובלת בנמל
non baptizetur in portu. Pudor enim, quem præsentia civium eli-
cit, impedit eam, quo minus dignè se lavet. Quod si verò matta aut
simile quod sepimentum eam includat, ut verecundia sue tutò
possit consulere, in porta licitè lavat. Desumpta sunt è
Cod. Nidda, f. 66. b. fin. Ubi Glossa exterior adducit
Rabbenu Tam eandem approbantem rationem, verbis:
כי בני אדם מצויין שם וביעתה וממהרת מפני
quod *homines præsto* שבושה מבני אדם המצויין שם

fluviis i. Exempla novi Fœderis ubivis sunt obvia *. Hypocriseos ab ipsis Talmudistis i infimulantur Samuelis sorores, quod Euphrate pluviis intumescen-
te, laverint in scrobe ad ripam fluminis effossa; &
alio tempore, ne detumescen-
tibus aquis luto impe-
direntur, scirpeæ vel storeæ (in einer Flechten) in-
clu-

בנהרות לעולם אפילו כשראה לעין שנתרבו
i. e. Amnis e. b. e. petra
sua benedictionem accipit. q. d. e. scaturigine sua est, quod in-
tumesceat. Nam utut videamus intumescen-
tes fluviis imbribus de-
cidentibus: fundamentum tamen ac potior pars istius intu-
mescentia ab ipsorum dependet fontibus. Secundum id quod ha-
betur in Cod. Taanith, cap. כדר העניות h. e. tertio f. 25.
b. l. 26. nunquam superne aqua descendit ad palmum unum,
quin duplo majus ei obviam ascendat ex abyssso. Ut manifestum
adeo sit, quod aquae fluviales semper superent pluviales, respon-
dentibus palmo e. pluvia destillantium unico, duobus palmis deri-
vatarum e. fontibus. Licitum itaq. est, juxta hoc Samuelis fun-
damentum, quocunq. tempore baptizari: n. annibus; utut ocu-
lari aspectu cernamus, multum eos intumescere propter pluviam.
Ad l. c. annotat R. Ascher רוב גדול הנהר מן התהום
major pars intumescen-
tia fluminum est ex abyssso. Tosiphta
ad Cod. Schabb. f. 65. b. §. דאמר ר' אבהו
דאמר נהר מכיפיה מתברין ועל זה אנו
סומכין לטבול בנהרות אפילו אם גדלו מאד
i. e. Sententia Samuelis, quâ fluvium intumescere asserit a rupe
sua, innititur, baptizantes in aquis, utut assurrexerint nimium.
Vid. etiam præcedentia, quæ singulis guttis per plu-
viam decidentibus binas ex abyssso propullulantes re-
spondere asserit. (i) Vid. ad Cod. Biccuroth f. 55. b. l. 10.
Raschi. Cod. Nidda f. 66. b. fin. fol. 67. a. Nedarim f. 40. b.
Schabbath f. 65. a. Maim. hilc. Mikv. c. 6. §. 10. (k)
Matth. 3. 6. Joh. 1. 28. c. 3. 23. Act. 8. 36. (l) Cod.

clusæ, quæ aquam equidem transmitterent, sed excluderent crassiora ^m. Qui in Talmude speciatim exci-

H

ci-

Schabb. f. 65. a. l. 27. בנתיה דאבוי שמואל דצבעונין i.e. filie patris Samuelis pigmentatae erant. Conf. Sota f. 22. b. (m) ll. cc. ad lit. (i). Schabb. l. c. l. 25. dicitur: אבוי דשמואל לא שביק להו לבנתיה דנפקי בחוטין ולא שביק להו גניאין גבי הדרי ועביר להו מקואות ביומי ניסן ומפצי ביומי תשרי i. e. Pater Samuelis non permisit filiabus suis Sabbato in publicum prodire cum filis, nec ut una dormirent, fecitq; illis conceptacula in diebus Nisan, & paradas in diebus Tisri. Ad quæ R. Salomon Jarchi: מים מכונסין או סמוך לנהר וממשיך לתוכן i.e. conceptacula aquarum hinc inde collectarum, aut prope fluvium, in quæ amnis aquas derivabat; & lavabant ibi. Ad verba reliqua: בפרת ומפני הטיט שלא יהא חציצה נותנות i.e. lavantibus illis in Euphrate, ob lutum, ne interveniat, substernebant pedibus suis paradam. Idem Raschi ad Cod. Nidda f. 67. a. l. 2. בימי ניסן אינן טובלות בנהר לפי שרבו המים בימות הגשמים מגשמים שנפלו וחייש שמא רבו נוטפין על הזוחלין i. e. mense Nisan non lavabant in fluvio Euphrate, quia ab imbribus tum ordinariè cadentibus aqua excrescunt nimium; suspitione, ne forte pluviales aqua superent fontanas. Consentit huic Rabbenu Nissim ad Cod. Nedarim f. 40. b. ante med. אבוי דשמואל עביר להו לבנתיה מקואות ביומי ניסן שמפני שהיה חושש להפשרת שלגים לא היה מניחן לטבול בזוחלין. ומפצי ביומי תשרי בנהר היה נותנן תחת כפות רגליהן משום טיט דלא ליהוי חציצה אי נמי לצניעותא בעלמא והיה מניחן לטבול בנהר משום דביומי תשרי

cipiuntur fluviiⁿ, ob aquas vel lutosas vel undicunq;
collectas; ad certos saltem & paucissimos purificandi
actus ° inepti pronunciantur. Quâ ipsâ exceptione sa-
tis

ליכא למיחש לזוחלין i. e. Pater Samuelis in diebus Nisan,
solicitus de nivibus liquefactis, non permisit filiabus suis, ut aquis
decurrentibus se immergerent. Et in diebus Tisri paradus in
amnem posuit sub plantas pedum ipsarum, propter lutum, ne lo-
tioni interveniat. Forte etiam ob verecundiam sexui isti familia-
rem. Permisit autem, ut in fluvio se immergerent, eo quod mense
Tisri non est, cur quis jure de aquis decurrentibus sit sollicitus. Re-
liqua copiosissima vid. l. c. in seqq. Glossa interior ad
Cod. Biccuroth f. 55. b. l. 10. כשהיו טובלות בנהר
ביומי תשרי היה עושה להם מחצלות של קנים
שקורין קלו"ש ומשליכין לתוך המים ועומדות
עליהן וטובלות לפי שבימי תשרי יש טיט רק
בנהרות אצל שפתים וחושש שמא יעלה טיט
למעלה על רגליהן ויהיה חוצץ i. e. lavantibus illis
mense Tisri in fluvio, paradus fecit scirpeas, quas Claustra vocant;
ut illis in medias aquas injectis insistentes, sese immergant. Quum
enim in diebus Tisri lutum tenax sit ad oras fluminum, suspicaba-
tur, ne ascendat illud, ipsarum inherens pedibus, suoque inter-
ventu lotionem reddat irritam. (n) Cod. Para c. 8. §. 10.
מי קרמיון ומי פיגה פסולין מפני שהם מי בצים
מי ירדן ומי ירמון פסולין מפני שהם מי תערובת
ואלו הן מי תערובות אחר כשר ואחר פסול
שנתערבו שניהן כשרין ונתערבו כשרין ד' יהודה
פוסל i. e. aquae fluviorum Karmijon & Pigae ineptae sunt,
quia lutosae. Aquae Jordanis & Farmochi ineptae sunt, quia colle-
ctae ex variis. Iste vero sunt aquae ex diversis collectae, perinde est
sive altera sit legitima, & illegitima altera, si commisceantur inter
se. Utrâque legitimâ existente, si misceantur invicem, sunt legi-
tima. R. Juda autem declaravit ineptas. Sed, ut Glossa an-
notant, non pronunciant juxta R. Judam. (o) Semini-

tis evidenter cognoscitur, baptizari alioquin in fluviis
fuisse receptum p. Neque mulier alia de causa in por-
tu baptizari prohibetur q, quàm, ut ne pudore suffusa
ob civium præsentiā, negligeret omnia ritè exsequi;
nequaquam verò ob aquarum ineptitudinem.

H 2

§. 33.

flui scil., leprosi, ac vaccæ ruffæ. De his passim hoc ca-
pite. Jordanem etiam lavacro fuisse aptum, non modò
Baptismus Johannis demonstrat; sed & Naëmanis
2. Reg. 5. 10. 14. (p) Cod. Para cap. 8. §. 8. כל הימים
מטהרין בזוחלין ופסולין לזבים ולמצורעים ולקרש
i. e. *Omnia maria purificant in alveis
decurrentia: sed inepta sunt seminifluis, leprosis, & ad conse-
crandum de illis aquas lustrationis.* Quem effectum R. Juda
l. c. soli Oceano denegat, reliqua maria omnia sub lege
fontium comprehendens. Conf. ad l. c. R. Simson & Maim.
Equidem de fluviis, quorum aquæ fallunt nonnun-
quam, dubium movetur l. c. §. 9. itemque ap. R. Nissim
ad Cod. Nedarim f. 40. b. l. 10. seqq. sed non inepti judi-
cantur, nisi causâ aquæ deficientis ignoratâ; idque eo
casu, in solo aquarû decursu, neutiquam iis in scrobem
collectis. (q) Maim. hilc. Mikvaoth cap. 1. §. 11. אינה
טובלת בנמל מפני שמתבוישת מבני
העיר ואינה טובלת כהוגן ואם הקיף לה מפץ
i. e. *mulier* וכיוצא בו כדי להצניעה טובלת בנמל
*non baptizetur in portu. Pudor enim, quem præsentiā civium eli-
cit, impedit eam, quo minus dignè se lavet. Quod si verò matta aut
simile quod sepimentum eam includat, ut verecundiæ suæ tutò
possit consulere, in portu licitè lavat.* Desumpta sunt è
Cod. Nidda, f. 66. b. fin. Ubi Glossa exterior adducit,
Rabbenu Tam eandem approbantem rationem, verbis:
כי בני אדם מצויין שם וביעתה וממהרת מפני
quod *homines præsto* שבושה מבני אדם המצויין שם

§. 33. Quod si verò non suppetat aqua fontana aut fluviatilis, in alveis decurrens; vel fluminibus, v. g. hyberno tempore gelu nimium rigentibus, aut condensatis penitus: tunc confugiunt ad aquas in scrobe seu fossa in fundum terræ excavatâ stagnantes. si e hanc exundantia imbrium, aqua per terræ meatus sudans, vel fluviorum exoneratio effecerit, siue hominum industria. Hanc enim quî doctissimus *Seldenus* excludat, non video: tot ferè in privatis hominum ædibus existentibus in hunc finem foveis, quot familiæ de-

ibi sunt, unde perturbatur illa, ac properat: erubescit enim ob homines ibi existentes. Quam causam multi quoque allegant facti superius memorati à patre Samuelis. l. c. paulò post: *ופי מפצי מחצלות כמין גדר בנהר לצניעות* *Parade* quas in aquas abjecisse dicitur, erant instar sepimenti in fluvio, ob verecundiam: ne hinc inde transeuntes mulierem lavantem videant. Quibuscum conspirat Glossa exter. ad Cod. *Biccuroth* f. 55. b. §. *ומפצי*. Atque hæc tam operose hîc tradidî, quod videam. multos Christianorum in hoc articulo non nisi *conceptaculi* meminisse; persuasos, id solum penes Judæos legitimum fore *Baptisterium*, sacro huic ritui destinatum. Imposuit illis haud dubiè Maimonides. Qui tamen exclusivè non erat intelligendus; difficultate præter necessitatem illis N. T. locis conciliatâ, quæ in annibus *Baptismum* loquuntur peractum. (r. *Rabbeni Nissim* ad Cod. *Nedarim* f. 40. b. §. *אבות* l. 4. *רבנניה דאבות דשמואל בסתוא לא היו טובלות בנהר משום צנה אלא במקוואות שבבתיהן* i. e. quantum ego conjuro, filie patris Samuelis hyberno tempore non lavabant in fluvio, ob frigus; sed in conceptaculis, quæ domi habebant. (s) de Jur. N. & G. lib. 2. c. 2. p. m. 141. ablu-

degunt Judaicae. Quarum omnium excavationem si providae adscripseris naturae, vix etiam Judaeorum quantumvis sibi applaudentium mereberis assensum. Quin potius expresse monent, naturae hic succurrendum; nec opus, ut totum conceptaculum per Coelorum constituatur manus ^t. Samuelis pater supra adductus fuit ^u, qui scrobem suis praeparasse dicitur domesticis. Quales hinc inde occurrunt plures. Curiosa foveae adaptatio non permittit, quo minus humanam concipias operam. Latitudo requiritur quaquaversum ad minimum cubitalis, altitudo s. profunditas aquis repleta trium cubitorum ^x; non connumerato, ut videtur, spatio vacuo, ad quod, corpore in aquas immisso, pars aliqua affurgit caput perfluens & brachia ^y. Canales aliaque media praesto sunt, quibus purgentur

H 3

à

endum, inquit, Profelyti corpus omnino integrum erat, idque in confluyente seu conceptaculo aquarum *naturali* &c. Mox: *nihil minus admittunt, quam ut aqua haurita, aut conceptaculis artificiosis recepta*, quis rite omnino sive ut Profelytus sive aliter mundaretur &c. Quasi v. labrum in templo constitutum, unde mundabantur sacerdotes, non fuisset artificiosè confectum! (c) *Maim. hilc. Mikv. c. 4. §. 3.* אמרו חכמים המקוה לא יהיה כולו שחוב כבור ואינו צריך להיות כולו בידי שמים כמעין אלא אם יש בו תפיסת יד אדם כשר i. e. *Sapientes dicunt, conceptaculum non fuit penitus hauritum, instar cisternae: neque tamen opus, ut totum sit per Coelorum manus, fontis instar: sed si in eo homo aliquod proprietatis jus sibi vindicet, legitimum est.* (u) Vid §. 32. ad lit. (m. x) Vid. §. 5. lit. (y). (y) Cod. *Joma* f. 31. a. l. 19. seqq. ורחץ בשרו במים במי מקוה כל בשרו מים שכל גופו עולה בהן וכמה הן כמה על כמה בהם

à luto aliisque heterogeneis, aquâ aliunde exoneratâ^{*}.
Quin & dolium spaciosum terræ infossum, vicem

Bapti-

שלוש אמה ושיערו חכמים מי מקוה ארבעים סאה /
i. e. cum Lev. 16. v. 24. 26. dicitur: *lavet aquis carnem suam,*
intellige, aquis conceptaculi; omnem carnem suam, i. e. aquis, in
quas totum corpus suum immittatur. Sed quanti hæ sunt? cubiti
quaquaversum, in altitudine autem cubitorum trium. Sapientes esti-
marunt aquas conceptaculi quadraginta Satorum. Eadē habentur
Cod. Pesachim f. 109. a. l. antep. & ad § 5. lit. (x) citatis. Ibi
p. b. §. ברוך in Tosiphta habetur: וא"ע דקומת
אדם שלש אמות בלא הראש ולכך מצריך
בכוכין ארבע אמות בשביל הראש ועובי הדפין
במקוה סגי בג' אמות דמשטובל עולין המים
למעלה ומיירו כשהכלי גבוה משלש אמות דא"ל
כשיכנס יפלו המים למטה ויחסר השיעור
i. e. quamvis hominis altitudo ad tres assurgat cubitos, non com-
mensurato capite, ut hinc etiam in cavernis quatuor requirantur
cubiti, propter caput & densitatem asserum: in conceptaculo ta-
men tres cubiti sufficiunt. Quia aquæ, homine iisdem immerso,
assurgunt sursum. Dicunt verò vas altius concipiendum tri-
bus cubitis. Quod, nisi hoc, aquæ homine ingresso, deciderent
exundantes, deficeretq; mensura determinata. Ita Tosiphta ad
Cod. Joma l. c. b. l. 9. החקק של בית הטבילה היה
גבוה יותר מג' אמות אע"פ שהמים עולים
למעלה כשנכנס לתוכו לא היו יוצאין לחוץ וכו'
i. e. Locus Baptisterii excisus altior fuit tribus cubitis, ut, quan-
tumvis aquæ, homine immisso, sursum assurgerent, non exunda-
rent foras. Idem conjicere licet de conceptaculis com-
munibus: quia alia quadraginta satis impleta dicun-
tur, antequam aqua ad tertiam ipsorum fosfulam
ascenderit, Cod. Mikvaoth c. 2. §. 1. 4. Maim. hilc. Mikv.
c. 5. §. 4. Alia verò ad memoratam aquæ quantitatem
plus amplius recipiunt. Maim. l. c. §. 9. c. 4. 6. c. 7. §. 1.
** Vid. Maim. hilc. Mikv. c. 8. §. 7. è Cod. Mikvaoth c. 6. §. 8.*

Baptisteriū præbet, si in eo excaventur foramina & mare sulcantibus, ob denegatum terræ fundum, etiam capsula perforata in mare projecta ^a.

§. 34. Extrahunc verò casum, necesse erat, in fundo terræ existat baptisterium ^b. quò eò se recipiat aqua undecunq; per suos meatus collecta. Hinc enim est, ut dicatur *conceptaculum*. Aristoteli locus diceretur ὑποδοχή vel κοιλία, aqua ὕδωρ συλλεγόμενον ^c. Perinde siquidem est, siue aqua ibi comprehensa fontana sit ^d, siue pluvialis ^e, aut maris fluctib⁹ eò delata ^f: modò pura sit,

(z) *Main. l. c. cap. 6. §. 4.* הלוקח כלי גדול כגון

חבית גדולה או עריבה גדולה ונקבו נקב ומטהרו וקבעו בארץ ועשאוהו מקוה הרי זה כשר

i. e. *Si quis acceptum vas aliquod magnum, cujusmodi spatiosum dolium, aut labrum magnum, excavato foramine, in terram defixerit, ac fecerit ex eo conceptaculum: en illud est legitimum.*

Mox subjicit fossam in muro ac structura lignea excavatam. (a) *Maim. l. c. §. 8. è Cod. Mikv. c. 6. §. 5.*

השירה והתיבה שבים אין מטבילין בהן אלא אם כן היו נקובין כשפופרת הנוד ואם היה שק

או קופה מטבילין בהן i. e. *in Arca & capsula in mare projectis non lavant se, ni perforate sint instar fistule utris. Quod si saccus fuerit aut cupa, in illis lavant.*

(b) *Vid. Maim. supra §. 3. ad lit. (p). it. ad §. præc. lit. (y).* (c) *Meteorolog. l. l. c. 13. p. m. 767.*

(d) *Vid. Maim. hilc. Mikv. cap. 9. toto. è Cod. Mikvaoth c. 1. toto.* (e) *Vid. ll. cc. §. prioribus. In primis th. 5. & ad eand. R. Simson prolixè. c. 7.*

th. 1. *Maim. §. 16. item c. 4. §. 3. seqq. cap. 10. §. 5. fin.*

Conf. hinc inde inserta supra ad §. 32. (f) *vid. Cod. Para c. 8. §. 8. Cod. Mikvaoth c. 5. §. 4. 6. Cod. Chagiga*

f. 19. a. l. 2. seqq. Cod. Chullin f. 31. a. l. penult. Unde Maim. hilc. Mikv. c. 9. §. 17. 18. sequentia: גל שנחלש

fit, legitimam habeat copiam, ac stagnet ibi per me-
tum suum collecta g, non aliunde hausta. Pura tamdiu
existimatur, quamdiu non mutat colorem h. Men-
su-

מן הים ונפל על האדם או על הכלים אם יש
בו ארבעים סאה הרי אלו טהורין לחולין שאין
הטובל לחולין צריך כוונה ואם נתכוון והיה יושב
ומצפה עד שיפול עליו הגל עלתה לו טבילה
לדבר שנתכוון לו אין מטבילין בגל כשהוא
באוויר קודם שיפול על הארץ ואע"פ שיש בו
ארבעים סאה לפי שאין מטבילין בזחלין קל
וחומר באוויר היו שני ראשי הגל נוגעים בארץ
מטבילין בו ואין מטבילין בכיפה שלו מפני שהוא
באוויר i. e. Si quæ unda à mari avulsa in hominem cadat, aut
super vasa, quum quadraginta sata contineat, munda hæc fiunt
ad profana: Ad hæc enim lavans intentione non indiget. Quod
si intenderit, sedendo expectans, donec in ipsum fluctus incidat,
imputatur ipsi hæc lotio, ad quamcunque rem intenderit. Non
tamen in unda batizant se, cum in aëre existit, antequam in ter-
ram decidat; utut in eo sint quadraginta sata. Quia in decursu
non lavant, nedum in aëre. Quod si utraque fluctus extremitas ter-
ram attingat, inibi se mergitant, non verò in ejus convexitate: quia
hæc existit in aëre. (g) Maim. l. c. §. 16. מי גשמים
הבאים מן המדרון והנם נזחלין ויורדין אע"פ
שיש מתחילתן ועד סופן ארבעין סאה אין
מטבילין בהן כשהן נזחלין עד שיקוו וינוחו
i. e. Dentur aquæ pluviales
è declivitate proruentes, quæ decurrunt descendentes: quamvis
à principio ad finem usque quadraginta sata contineant; non ta-
men immergunt se illis, quamdiu decurrunt, donec confluant, atque
in lacu stagnent sata quadraginta &c. è Cod. Mikvaoth c. 5.
מה בין מעיין §. 8. c. 9. l. c. Idem Maim. l. c. c. 9. §. 8.
למקוה המקוה אינו מטהר אלא בארבעים סאה

fura ea requiritur, quæ sufficiat toti corpori simul una vice immergendo: cujusmodi quadraginta fata creditur conficere i.

I

§. 35.

והמעין מטהר בכל שהוא. המקוה אינו מטהר אלא באשבורן והמים הנזחלין ממנו אינן מטהרין והמעין מטהר בזחלין המקוה לא תעלה בו טבילה לזבין והמעין אם היו מימיו מים חיים i e. *Quæ differentia intercedit inter fontem & conceptaculum?*

conceptaculum non mundat, nisi quadraginta contineat fata: fons autem cujuscunque sit quantitatis. Conceptaculum non mundat, nisi stagnans; aqua autem exinde decurrentes non purificant: fons autem mundat aquis decurrentibus.

In Conceptaculo facta immersio non imputatur seminifluus; sed si fontis aqua vivæ sint, in illis mergit se seminifluus. Conf.

suprà §. 32. ad lit. (f). (h) Maim. l. c. c. 10. §. 1.

אין המקוה נפסל לא בשינוי הטעם ולא בשינוי הריח אלא בשינוי מראה בלבד. וכל דבר שאין עושין בו מקוה לכתחילה פוסל את המקוה בשינוי מראה. כיצד היין או החלב והדם וכיוצא בהן ממי כל הפירות אינן פוסלין את המקוה בשלושת לוגין שלא אמרו אלא מים שאובין. ופוסלין בשינוי מראה אפילו מקוה שיש בו מאה סאה ונפל לו לוג יין או מי פירות ושינה את מראיו פסול

i. e. *Conceptaculum non redditur ineptum, gustu mutato, aut odoratu; sed solo aspectu. Et omne id, unde non primum conficiunt conceptaculum, hoc reddit ineptum, simul ac colorem variat.*

Quâ ratione? vinum, lac, sanguis, aut si quod his simile de omnis generis succo fructuum, non ineptum reddunt conceptaculum, infusa quantitate trium logorum; quod nō nisi de aquis haustis obtinet.

Polluunt verò aspectu variato, etiam si in conceptaculum centum satorum non nisi logus vini aut succi fructuum incederit, fit, aspectu mutato, ineptum. (i) Maim. l. c. c. 4. §. 1.

דין תורה שכל מים מכונסין טובלין בהן שנ' מקוה ומים

§. 35. Baptismus siquidem hic fœderalis unâ creditur abstergere sordes antiquas. Hinc eadem aqua eidem adjudicatur, quæ aliis detergendis pollutionibus ^k. Ubi quò puriores sunt aquæ, magisque pellucidæ, eò ad lavacrum existunt aptiores ^l. Aliunde autem haustæ licet fontanæ sint ^m, vel infra legitimam mensuram 40. Satorum collectæ, & haustis ad tres logos auctæ ⁿ, aut jam coinquinatæ ^o, ad hunc finem pror-

מכל מקום והוא שיהיה בהן כרי להעלות בהן
כרי טבילה לכל גוף האדם בבת אחת. שיעור
חכמים אמה ועל אמה ברום שלוש אמות.
ושיעור זה הוא מחזיק ארבעים סאה מים.
i. e. In lege fundatur hoc jus, quod in omnibus aquis hinc inde con-
fluentibus se immergunt, quia dicitur Lev. ii. 35. confluentibus aqua-
rum, undecunque tandem venerint: modò tantum contineant
aquarum, quantum sufficit toti corpori humano unâ vice immer-
gendo. Minimam ejus mensuram Sapientes constituerunt lon-
gitudine ac latitudine cubitalem, profunditate autem tricubitalem.
Cujusmodi mensura satis continet quadraginta. Vid. suprâ ad
§. 5. lit. (x). §. 33. lit. (u). (k) Cod. Jevam. f. 47. b. l. 10.
ובמקום שגדה טובלה שם גר ועבר משוחרר טובל
i. e. Ubicunque menstruata se lavare potest, ibi etiam Profelytum,
servum, ac libertum baptizant. (l) Vid. Cod. Mikvaoth. cap. i.
tot. Maim. hilc. Mikv. c. 9. §. i. seqq. (m) Maim. l. c.
c. 4. §. 2. מדברי סופרים שהמים שאובין פסולין
i. e. è verbis scribarum constat, aquas aliunde haustas
ineptas esse ad baptismum. Vid. Cod. Mikv. c. 2. §. 3. seqq.
(n) Maim. prioribus subjicit: ולא עוד אלא מקוה
מים שאינן שאובין שנפל לתוכן שלשת לוגין
מים i. e. neque id modo; sed
si in conceptaculum seu stagnum aquarum minimè haustarum

prorsus existimantur ineptæ. Exinde vehementer
ambigo, *hydrias* illas *lapideas*, vel è saxo excisas, qua-
rum

I 2

rum

tres incidant logi aquarum haustarum, totum reddunt ineptum.

Idem c. 4. §. 8. אין המים השאובין פוסלין את המקוה בשלשת לוגין עד שיפלו לתוך המקוה מן הכלי אבל אם נגררו המים השאובין חוץ למקוה ונמשכו וירדו למקוה אינן פוסלין את המקוה עד שיהיו מחצה למחצה אבל אם היה i. e. *aque haustæ non corrumpunt conceptaculum tribus logis, nisi in medium ejus incidant è vase aliquo. Verum si deriventur aque haustæ extra conceptaculum, & trahantur ut decidant in illud, non ineptum reddunt conceptaculum, nisi ejus conficiant dimidium. Sed majori parte existente legitimâ, totum conceptaculum est legitimum, l. c.*

§. 6. כיצד פוסלין המים השאובין את המקוה בשלשת לוגין שאם היה במקוה פחות מארבעים סאה הכל פסול אבל מקוה שיש בו ארבעים סאה מים שאינן שאובין ושאינו בכר ושפך i. e. *quomodo corrumpunt aque haustæ conceptaculum tribus logis? si in conceptaculo existat minus quadraginta satis, totum fit ineptum. Sed si quod conceptaculum quadraginta sata comprehendat aquarum minimè haustarum, utut hydria quis hauriat & effundat in illud toto die, totum tamen manet legitimum &c.* Ejusdem tenoris sunt

verba hujus Doctoris Comment. ad Cod. *Mikvaoth* c. 2. §. 2. מקוה שיש בו מ' סאה לא יפסלוהו מים שאובין אם נפלו בו ואפילו נפלו בו אלף סאה מים שאובין ואמנם יפסלו מים שאובין למקוה שאין בו ארבעים סאה ואחר השלים המ' סאה במי שאובין i. e. *Conceptaculum 40. Satorum non vitiant aque haustæ, in id incidentes, utut cadant in id mille sata aquarum haustarum: sed id vitiant, in quo nondum existunt 40.*

rum Johannes in Evangelio suo p meminit, huic perficiendo operi, ut *Altingius* q voluit, fuisse aptatas. Hæ quippe non modò aquas haustas continebant: sed & ex uno loco facilè deferri poterant in alium. Quorum hoc cum capacitate illa, qua integrum hominem, non excluso capite, ita comprehendere debebat, ut uno motu totum simul corpus abluere posset r, difficulter congruit: Illud verò disertis verbis à Talmudistis prohibetur non uno loco s. Omne vas eximunt ab hoc opere, quod ullo modo eum in finem præparatum est, ut retineat sibi inditum t. Aqua quoque, quæ vel studio in eo excepta fuerat, vel solo fluxu suo super illud decurrerat, etiam hinc exonerata, & collecta in stagnum, locum alioquin huic negotio admodum convenientem, baptismo pronuntiatur inepta u. Nec ea admittitur, quæ per canalem ligneam, cui fossula erat incisa

sata, quæ aquis haustis quis supplet. Quæ regula fundamentalis observatu digna. (o) Vid. *Maim* l. c. c. 7. tot. Conf. suprà §. 8. ad lit. (n). §. 34. lit. (g). (p) c. 2. 8. (q) Dissert. Philol. 7. §. 32. p. m. 234. (r) Vid. §. 34. lit. (h). & Conf. §. 36. (s) Vid. *Maim*. hilc. *Mikvaoth* c. 4. §. 2. seqq. cap. 5. & 6. tot. Conf. suprà ad lit. (m). (t) *Maim*. l. c. c. 6. §. 1. כל הכלים המקבלין שהלכו המים עליהן או שנפלו מתוכן הרי אלו שאובין ופוסלין את המקוה והוא שיעשו לקבלה אפילו היו כלים שאין מקבלין טומאה כגון כלי אבנים וכלי אדמה הרי אלו פוסלין i. e. *Omnia vasa recipientia aliquid, aquis super ea currentibus aut ex illis decidentibus, quæ habentur pro haustis, ineptum reddunt conceptaculum: si quidem eum in finem parata sint, ut aliquid recipiant vel contineant Et quamvis vasa alioquin in se non recipiant pollutionem, cujusmodi vasa lapidea, aut testacea; ineptum tamen illa reddunt conceptaculum.* Vid. *Forde* num. 201. p. m. 35. c. 1. l. 18. (u) *Maim*. l. c.

cifa (ad lapillos in aquâ agitados excipiendos, atque a
conceptaculo retinendos), ad sedem aptam deferitur^x;
nisi fossula ista, quæ retinendi capacitatem habebat,

I 3

pul-

המניח כלים תחת הצינור תמיד בכל עת .c. 4. §. 4.
ובכל זמן אחר כלים קטנים ואחר כלים גדולים
אפילו כלי אבנים וכיוצא בהן מכלים שאינן מקבלין
טומאה ונתמלאו מי גשמים הרי אלו פסולין ואם
כפאן על פיהן או שברן המים הנקוין מהן כשאוכלין
לכל דבר שהרי לדעתו נתמלאו שחזקת הצינור לקלח
מים ואפילו שכח הכלים תחת הצינור פסולין
גזרו על השוכח מפני המניח וכן המניח את
הכלים בחצר בעת קשור העבים ונתמלאו המים
שבהן פסולין שהרי לדעתו נתמלאו וכן גזרו
על השוכח בחצר בשעת קישור עבים משום מניח

i. e. Si quis vasa constituat sub canali continuo quocunque tem-
pore ac opportunitate; perinde est, siue vasa minora fuerint, siue
magna, etiam lapidea aut his similia, quæ impuritatem non reci-
piunt: illis imbre repletis, aqua est inepta. Et si vel maxime in-
vertat ea in orificium suum, aut frangat, aquæ exinde collectæ
quoad omnia haustis sunt similes: quia ex istius intentione repleta
sunt; cum canalise eandem cum torrente habeat præsumptionem. Imò
vasis istis etiam per oblivionem sub canali relictis, aquæ sunt ineptæ.
Adversus obliviscentem decernunt, ob collocantem. Atque ita si
quis vasa in atrium constituat, quo tempore condensantur nubes;
impletis illis, aqua est inepta: quia ex istius intentione sunt re-
pleta. Eandem ferunt sententiam adversus obliviscentem in atrio
condensatis nubibus, unicè propter eum qui data opera illic vasa
constituit. (x) Maim. I. c. c. 6. §. 6.

החוטט בצינור .c. 6. §. 6. Maim. I. c. c. 6. §. 6.
מקום לקבל בו הצרורות המתגלגלין במים כדי
שלא ירדו עם המים אם היה הצינור של עץ
וחפר בו כל שהוא פוסל שהרי כל המים שיורדן

pulvere fuerit expleta, aut materia alia 7. Etiam quæ præter hominum intentionem in vase aliâ fine exposto collecta fuerat pluvia, tunc demum permittitur; quum vase fracto vel deturbato, per meatus consuetos in conceptaculum se receperit 2. Quæ omnia hydriis illis neutiquam in fundo defixis, malè conveniunt. Tanta cæteroquin est Judæorū vel quoad baptisterium vel ejus aquas sollicitudo, ut specialē tractationem exigat.

§. 36.

י. e. *Si quis in canali locum exsculpat, pro recipiendis lapillis cum aqua se devolventibus, ut ne cum hac descendant in conceptaculum: si canalis è ligno fuerit, quantillum etiam sit quod exsculpsit, aquas reddit ineptas. Omnes enim descendentes è vase proveniunt ad receptionem aptato &c.* (y) l. c. ירד לתור המקום שחקק עפר וצרורות וסתמו ונכבם הרי זה כשר i. e. *descenderit in locum quem excavaverat, pulvis aut lapilli, qui obturaverint; si quis laverit, sit legitime.* (z) è Cod. Mikvaoth c. 2. §. 7. refert Maim. l. c. c. 4. §. 3. המניח קנקנין בראש הגג לנגבם וורדו להם גשמים ונתמלאו אע"פ שהיא עונת הגשמים הרי זה ישובור את הקנקנים או יכפם והמים הנקוים מהם כשרים לטבול ואע"פ שכל המים האלו היו בכלים שהרי לא מלאן בידו לפיכך אם הגביה את הקנקנים והערם הרי כל המים i. e. *Si quis amphoras in vertice tecti exponat, ut exsiccentur, &c, descendantibus in illas imbribus, impleantur; aut dies sint pluviales, quum fractis amphoris aut inversis, hinc aquæ stagnent, sunt ad immergendum legitima, quamvis omnes in vasis extiterint. non enim ea suâ replevit manu. Itaque si amphoris in sublime latis, aquas effuderit; omnes quæ inibi existunt aquæ, aestimantur haustæ.* Ibid. §. 4. sin. הניח בחצר בעת פיזור עבים ובאו עבים ונתמלאו הרי אלו כשרין

§. 36. Baptizandi *Modus* ita peragitur, ut baptizandus modeste ac sensim ^a, ex utrisque vestibus, in aquam demissus, edita denuo confessione sua, simul ac semel totum immergeret corpus ^b: membris omnibus ita dispositis, ut singulas ipsorum partes, ne pilis quidem exceptis, aut rugis contractionibus, undiquaque aqua diffunderet ^c. Ut enim Baptismus irritus non fieret tinctione iterata; probrosum tamen habetur tincti, tinctionem repetere ^d. Vestibus vero indutus, si quis, pudore nuditatis suffusus, lavare vellet; necesse est, ut tenues sint, quæ aquam facile transmittant, nec.

כמו שהניחן בראש הגג לנגבם וכן אם הניחן בעת קישור עבים ונתפזרו וחזרו ונתקשרו ונתמלאו הרי אלו כשרין ואם שברן או כפאן המים הנקוין i. e. Collocavit qui vasa in atrium, cœlo sereno, si ex ortis nubibus impleantur, en legitima sunt, quemadmodum in vertice tecti, ad exsiccandum exposita; Atque ita si tempore nubilo exposita, nubibus dissipatis, ac condensatis denuo, repleantur, legitima sunt. Fractisque illis, aut inversis, aquæ inde stagnantes sunt legitima. (a) *Maim. l. c. c. i. §. 9.* הקופץ לתוך מפני שהקופץ למקוה עף אם מתכוין לטבול הרואים סבורין שאינו מתכוין Quia subsilientem in conceptaculum, si vel maxime intendat se immergere, videntes putant, nil intendere amplius quam refrigerium. Quæ ratio est R. Isaaci f. Scheschat, citata à R. Joseph Karo in *Ceseph Mischne l. c.* (b) Vide supra §. 2. ad lit. (h) *Maimonidem. Eund l. c. c. i. §. 2.* (c) *Maim. l. c. §. 10. Cod. Nidda f. 66. b. f. 67. a. Cod. Mikv. c. 9. §. 2. seqq. Vid. Buxt. Syn. Jud. p. 94.* (d) *Maim. hilc. Mikv. c. i. §. 9. Vid. Voss. Disp. 2. de Bapt.*

nec impedirent, ut ulla vel minima corporis pars maneat illota ^e. Nam si vel filum aut pilus impediret, quò minus aqua undiquaque perflueret, totus Baptismus habetur irritus ^f.

§. 37. Masculus autem non baptizatur, nisi vulnuscule illo, quod è circumcissione, quæ semper præcedit, ceperat, benè curato ^g. Periculum enim, ne aqua vulneri, ob frigiditatem suam, indeq; ortam alterationem, humore vitiatò ad partem affectam delato, esset noxia ^h. Quo casu legum observantia non vitam, quam promittunt ⁱ, afferret; sed, quantum in se, redderet dubiam. Uterque sexus non prius aquæ immittitur, quàm sufficienter fuerit edoctus de fidei capitibus: inprimis de Deo uno, præmiis fideles post hunc mundum manentibus, Israëlitarum prærogativâ, ac idololatrarum incommodis ^k. De quibus, ut & aliis nonnullis Præceptis tam gravioribus quàm levioribus, in ipsa aqua constitutus, confessionem prius edere debet, quàm actus baptizandi perficiatur ^l.

§. 38. Ut itaque legitimè peragantur omnia, legibus cautum est, *Tres adhiberi Testes* omni exceptione

th. 3. p. 4. seqq. (e) *Maim. l. c. §. 7. Cod. Beza. f. 18. a. l. 21.* (f) *Maim. l. c. cap. 2. tot. hilc. Issure bia c. 13. §. 13. Cod. Mikv. cap. 9. tot. Cod. Schab. f. 57. a. b.* (g) *Cod. Jevam. f. 47. b. l. 4. 33. Maim hilc. Issure bia c. 14. §. 5.* (h) *Cod. Jevam. l. c. l. 33. R. Moses Mikkozi P. N 116. f. 40. c. 4. l. 22.* (i) *Lev. 18. 5.* (k) *Cod. Jevam. f. 47. a. l. 34. seqq. Maim. hilc. Issure bia c. 14. §. 2. seqq. R. Moses de Koxi l. c. f. 40. c. 3. post med. Arba Turim Part. 2. hilc. Gerim. f. 47. c. 3. circa fin. Rabbenu Ascher ad Cod. Jevam. f. 135. c. 1. post med.* (l) *Cod. Jevam. f. 47. b. l. 4. seqq. Maim. hilc. Issure bia c. 14. §. 6.*

ne majores. Coram Senatu fieri debere Profelytorum initia menta, passim inculcant Talmudistæ^m. Ut & publicâ polleat autoritate, defendendi exosos, sicubi de ipsorum conversione lis mota fuerit: & peritiâ emineat legum domesticarum, ad informandos rudes, ac judicandum de valore confessionis editæ. Ad hoc quanquam nullum dubium, quin olim, vigente adhuc puritate doctrinæ, gravitas rei ipsius eos compulerit, ut veritati sua ubivis constaret certitudo; eod. modo, quo inter Christianos hodiernum Patrini adhibentur seu susceptoresⁿ, & probabiliter Johanni Baptistæ duo adstitere discipuli, quorum hinc inde fit mentio^o: moderni tamen omnes obligatos se existimant ex eo, quod in Scriptura de Profelytis nomen usurpetur *Judicii*; quod pauciores Tribus nunquam possit complecti^p. Ubicunque enim secundum plurium vota debet decerni, necesse est, numero sint Senatores impari: qui infra ternarium non potest concipi. Huic proinde numero tam tenaciter inhærent, ut, vel uno deficiente, totam actionem jure merito in dubium vocari posse censeant^q. Facile fieri poterat, ut duo in testimonium vocati, vel de re ipsa, vel aliqua ejus circumstantia dissentiant: quo facto, quod ab alterutro assertum fuerat, destruetur rursus ab alio; Judici difficultate relictâ inextricabili, in quam partem ferenda sit sententia.

§. 39. In casu tamen necessitatis, ubi vel ob paucitatem hominum, ordinarius trium virorum Magistratus constitutus non est; vel rerum penuriâ, aut alia

K

cau-

(m) Cod. Jevam. l. c. l. 34. Maim. l. c. §. 6. Mos. de Kozî l. c. c. 4. l. 23. (n) Vid. Suic. Th. Eccl. in ἀναδέχονται II. col. 258. (o) Matth. 11. 2. Job. 1. 35. (p) Cod. Jevam. f. 46. b. l. 30. Rab. Ascher ad l. c. f. 134. c. 4. l. 23. (q) Maim. hilc. Issure bia. c. 13. §. 7.

causâ tot numero eruditi convocari non possunt; quin & , necessitatibus his non urgentibus, re jam confectâ; acquiescunt in tribus testibus plebejis, alioquin minimè aptis, qui Baptismum perficerent. Taciti expectantes, quam vitæ rationem conversus sit initurus ^r. Imò nonnulli in gratiam mulieris pronuntiant, quæ, modò informationis suæ & confessionis testes eruditos tres habeat, Baptismi peracti non alics producere noverit testes, quàm mulieres, ad testimonium ferendum alioquin prorsus ineptas. Quia receptio Præceptorum divinorum *judicii* quasi sit principium; cujus non nisi complementum Baptismus ^s.

§. 40. Omnino enim aliquid dandum videtur pudicitiae muliebri, quæ omnibus nudata vestibus, ægrè circa se patitur masculos, præsertim luce clara adstantes ^t. Ob memoratam quippe Judicum præsentiam, legibus cautum est, *ne qui Profelyti nocte baptizentur, neque in Sabbatho, aut die feriato* ^u. Cum in hisce iustitium. Illâ quidem, quod eandem iudiciorum rationem esse contendant, quæ plagarum dignoscendarum: ad quas rite dijudicandas clara lux requiritur ^x. Reliquis verò, quod sacris vacare debeant: quæ non nisi extremo vitæ periculo profanantur ^y. Adhæc reliquæ quoque lotiones, multò minoris momenti, interdium fiebant omnes, si solam menstruatâ excepe-

(r) *Maim. hilc. Issure bia* c. 13. §. 17 (s) *Rabbenu Ascher* ad *Cod. Jevam.* f. 134. c. 4. l. 24. seqq. Vid. *R. Jacob*, *Jore Dea*, n. 268. p. m. 47. c. 4. l. 8. seqq. (t) *R. Ascher* ad l. c. l. 24. 25. *non est mos inquit mulierum, ut viri eant cum illis tempore Baptismi.* (u) *Maim. l. c.* c. 13. §. 6. *Cod. Jevam.* f. 46. b. l. 29. *Cod. Jom Tob* f. *Beza* c. 2. §. 2. ad quem vid. *Raschi* f. 17. b. *Tosiphtha* ad *Jevam.* l. c. l. 16. *Cicero* de leg. l. 2. p. m. 442. (x) *Cod. Sanhedr.* c. 4. §. 1. *Maim. hilc. Sanhedr.* c. 3. § 3. (y) *Maim. hilc. Sanhedr.* c. 3. §. 1. *hilc. Schab.* c. 23. § 14.

cēperis ac puerperā^z: in quib⁹, præter alia, non ineptē dixeris pudicitiae muliebris aliquam haberi rationem.

§. 41. Cui alioquin consulunt, hoc negotio mulieribus commisso, quæ baptizandam ad aquas deducunt, in easque sistunt collotenus. Quo factō Judices demum accedunt, informantes eam denuō, ac confessionem exigentes. Editā hāc, se ipsam immergit; illis, ne ascendentem ex aqua adspiciant, facie aversā exeuntibus^a. Nec opus, si Rabbenu Ascher habenda fides, ut ipsam immergentem videant. confessione enim editā, omnibusque ad baptismum requisitis decenter dispositis, ac muliere in eo jam constitutā, ut se immergitet, de modo jam ante satis edocta: Baptismum ritē peragi, nemo amplius dubitat^b.

§. 42. Si huic sententiæ insistendum, non dubium, quin hominum etiam Judicum malitia multum ad eam ferendam contulerit. Olim enim piā hominum simplicitate vigente, eō usque non arcebantur viri à conspectu nudē lavantium mulierum, ut etiam ibi, ubi ipsorum testimonium neutiquam requirebatur, frequentes adfuisse legantur: vel de modo baptizandi informaturi, vel aliam illis allaturi utilitatem^c. Prorsus ut in primitiva Ecclesia Christiana, latinā non minus quā græca. Quamdiu sincera obtinuit simplicitas, condidaque morum probitas; non infantes modō, sed & adulti sexus utriusque nudi baptizabantur, omnibus exuti vestibus. Id quod in Ecclesia etiam

K 2

la.

Cod. Beza c. 5. §. 2. Gem. Bab. f. 36. b. Vid. Hier. (z) hilc. Mikv. c. 1. §. 6. Cod. Pesachim f. 90. b. l. antep. Cod. Joma f. 6. b. l. 5. seqq. f. 88. a. l. 2. seqq. Cod. Schab. f. 121. a. l. 4. seqq. (a) Maim. hilc. Issure bia c. 14. §. 6. Cod. Jevam. f. 47. b. l. 7. seqq. R. Ascher ad l. c. f. 134. c. 4. l. 24. f. 135. c. 1. l. 6. fin. R. Moses Mikkozi l. c. f. 40. c. 4. l. 26. (b) R. Ascher l. c. f. 134. c. 4. l. 24. seqq. (c) Vid. Cod.

latina floruit ad tempora usque Bernhardi. Diaconis-
fis, ne quid baptizantis oculis inverecundè ingerere-
tur, id dabatur negotii, ut vestibus exui curarent bap-
tizandam^d. Sed postquam, ut aliorum, ita Sacerdotum
crevit nequitia; ab aliquot jam seculis, per universum
penè occidentem consuetudo ista exolevit.

§. 43. Rebus omnibus legitimè peractis, simul ac
quis ascendit ex aquâ, in fœdus cum Deo plenariè jam
receptus, *habetur pro Israëlita in omnibus*^e. Exuit
natales pristinos, omnemque Majorum sangvinem;
ut nullos amplius in gentilismo agnatos habere creda-
tur, quæis incestus nomine interdici posset matrimo-
nio^f; nec, si absque prole decedat, hæredem g. Pror-
sus *ut infans recens in lucem editus* hinc inde apud
Talmudistas introducitur^h. Nec immeritò Christus
Nicodemi habetudinem perstringitⁱ admirantis, ho-
minè regenerari, qui adultus jam est. Id quod Docto-
ri Israëlítico non debebat non esse perspectissimum.

§. 44. Patris verò vicem deinceps præstat Tri-
umviratus iste, quo præsentè fuit baptizatus, Matris
verò Synagoga Judaica. Hinc ipsorum *posterì* matre
saltem Israëlítide geniti, *ad summos* inter Judæos *ho-
nores aspirare* possunt^k, dignitatemque & regiam
consequi (ut exemplum comprobat Agrippæ^l), &
ipsius Pontificatus^m. à quo tamen filius Levitæ ex-
clusus est, dignitate alioquin Sacerdotibus secundus,
omnesque Israëlitas alios superans.

Berach, f. 20. a. l. 18. seqq. (d) Vid. *Vossius* Disp. 1. de Bapt. ch. 6. seqq.
p. 31. seqq. *Suic.* Thes. Eccl. in ἀπένδυσις c. 429. seqq. (e) *Cod. Fe-
sam*, f. 47. b. l. 6. l. 35. *Mos. Mikko*, l. c. c. 4. l. 25. (f) *Maim. hilc. Issure bia*
c. 14. §. 10. seqq. *Cod. Fesam*, f. 98. a. (g) *Maim. hilc. Sechija Umattena*
c. 1. §. 6. seqq. *Cod. Ba & Bathra* c. 3. §. 3. *Gem. Bab.* fol. 42. a. l. penult. *Cod.
Kidduschin* f. 12. b. l. penult. f. 23. a. l. 2. seqq. *Cod. Gittin*, f. 39. a. l. 31. (h)
Cod. Fesam, f. 22. a. l. 29. f. 48. b. l. 39. f. 97. b. l. 23. *Maim. hilc. Issure bia* c. 14. §.
11. *Fore dea* l. c. p. 48. c. 1. l. 13. (i) *Joh.* 3. 10. (k) *Cod. Fesam*, f. 45. b. l.
24. f. 102. a. l. 1. seqq. coll. *Tosiphtha* ad f. 45. b. prolixè. (l) *Cod. Sora*
f. 41. a. l. 28. seqq. (m) *Beresch. Rab.* f. 87. c. 4. l. 14. seqq.

Danz, Johann Andreas,

De baptismo initiationis proselytorum inter Ebraeos ad illustrandum
baptismum Johanneum

Jena 1689

4 Diss. 2560#Beibd.26

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10949054-2

VD17 12:172061N